

JOURNALISM STUDIES IN BEELD

Inventarisatie van een jonge discipline, 2000-2011

Anneleen Aerts & Danuta Peeters

onder begeleiding van Prof. Dr. Tom Van Hout

©Copyright: Universiteit Antwerpen

Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van zowel de promotor(es) als de auteur(s) is overnemen, kopiëren, gebruiken of realiseren van deze uitgave of gedeelten ervan verboden. Voor aanvragen tot of informatie i.v.m. het overnemen en/of gebruik en/of realisatie van gedeelten uit deze publicatie, neemt u contact op met Universiteit Antwerpen, Master in de Meertalige Professionele Communicatie, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen (België) | mpc@ua.ac.be

Voorafgaande schriftelijke toestemming van de promotor(es) is eveneens vereist voor het aanwenden van de in dit afstudeerwerk beschreven (originele) methoden of producten en voor de inzending van deze publicatie ter deelname aan wetenschappelijke prijzen of wedstrijden.

JOURNALISM STUDIES IN BEELD

Inventarisatie van een jonge discipline, 2000-2011

Anneleen Aerts & Danuta Peeters

onder begeleiding van Prof. Dr. Tom Van Hout

Voorwoord

Vol goede moed begonnen we aan de opleiding Meertalige Professionele Communicatie en met een tevreden gevoel sluiten we deze periode af. Vanaf dag één werden we aan het werk gezet en met enthousiasme aangespoord om onze communicatieve en wetenschappelijke vaardigheden te ontplooiën. Deze masterscriptie is het resultaat van een intensief maar leerzaam jaar, van individuele bedenkingen en een opbouwend teamwerk.

Bij de voltooiing van deze scriptie hebben we op vele mensen kunnen rekenen die we hiervoor graag zouden bedanken. Eerst en vooral willen we Prof. Dr. Tom Van Hout bedanken dat hij ons dit onderzoek toevertrouwde en voor zijn aanstekelijk enthousiasme. Met geduld en advies was hij steeds bereid deze scriptie tot een vruchtbaar einde te brengen. Terwijl hij ons enorm vrij liet in onze keuzes, konden we ook altijd bij hem terecht met vragen en twijfels. Ten slotte willen we onze familie, vrienden en medestudenten danken voor hun schouderklopjes en onvoorwaardelijke steun.

We wensen u alvast veel leesplezier.

Anneleen Aerts & Danuta Peeters

Antwerpen, 16 augustus 2012

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	7
1 Inleiding	8
2 Literatuurstudie	11
2.1 Definiëring van <i>journalism studies</i>	11
2.2 Verschuiving binnen <i>journalism studies</i>	12
2.3 Focus binnen <i>journalism studies</i>	14
2.4 Globalisering van <i>journalism studies</i>	16
2.5 Onderzoek over <i>journalism studies</i>	16
3 Doel- en probleemstelling	20
3.1 Doelstelling	20
3.2 Probleemstelling	21
4 Methode	23
4.1 Onderzoekers en corpus	23
4.2 Procedure	26
4.3 Data-analyse en codering	27
4.3.1 Open codering	27
4.3.2 Axiale codering	30
4.3.3 Selectieve codering	32
5 Resultaten	38
5.1 Inhoudelijke klemtonen	38
5.2 Mediaplatformen	43
5.3 Onderzoeksmethoden en -types	44
6 Conclusie en discussie	46
6.1 Onderzoeksbevindingen	46
6.2 Kritische beschouwing van de onderzoeksmethode	48
6.3 Suggesties voor verder onderzoek	49
Bibliografie	50
Bijlagen	53

SAMENVATTING

Journalism studies is een relatief jonge en bloeiende discipline die zich afsplitste van de communicatiewetenschappen. Dit resulteerde o.a. in een stroom van publicaties en de oprichting van enkele wetenschappelijke tijdschriften en nieuwe opleidingen. Niet alleen in Vlaanderen maar ook op internationaal niveau wint dit onderzoeksdomein aan belang.

Het doel van deze masterscriptie is om dit recente onderzoeksveld in kaart te brengen. We willen een overzicht geven van de trends en focuspunten in dit studiegebied. In de eerste plaats gaan we na wat de inhoudelijke klemtonen zijn binnen onderzoek naar journalistiek. Verder onderzoeken we welke mediaplatformen het meest bestudeerd worden en welke onderzoeksmethoden de voorkeur genieten. Op die manier kunnen onderzoekers inspiratie putten uit deze studie voor eventueel vervolgonderzoek. Bovendien kan deze scriptie ook bijdragen tot een nauwkeurigere definitievorming van het onderzoeksdomein.

We inventariseren dit vakgebied door drie vooraanstaande Angelsaksische wetenschappelijke tijdschriften te analyseren, namelijk *Journalism Studies* (2000), *Journalism: Theory, Practice and Criticism* (2000) en *Journalism Practice* (2007). Door een inhoudsanalyse van 622 *abstracts* over een periode van twaalf jaar uit te voeren, kunnen we een representatief beeld van het onderzoeksveld schetsen. Hiervoor kennen we verschillende codes toe aan de *abstracts* van de artikels. Om een zo helder mogelijk overzicht van het onderzoeksveld te verkrijgen, gaan we inductief en *bottom-up* te werk.

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat *journalism studies* een erg breed onderzoeksveld is. Toch dekt *journalism studies* de variatie die het journalistieke veld aan de dag legt nog niet volledig. Zo verdiept men zich bijvoorbeeld niet voldoende in bepaalde geografische gebieden, inhoudelijke thema's en mediaplatformen. Verder kunnen we besluiten dat onderzoekers niet één vaste onderzoeksmethode gebruiken voor de studie van *journalism*. Volgens ons is er op verschillende vlakken nog veel mogelijkheid tot groei en verdere ontplooiing van dit onderzoeksveld.

I INLEIDING

Vandaag krijgt de journalistiek meer dan ooit te kampen met kritiek. Men spreekt zelfs van het einde van de journalistiek. Örnebring (2009) geeft twee redenen voor de ondergang van de journalistiek. Enerzijds zouden journalisten zelf minder reflecteren over hun professionele rol en de professionalisering van hun vak. Anderzijds is de 'crisis' van de journalistiek te wijten aan een externe druk die allerhande verschuivingen, zoals de vorming van winstjagende mediaconglomeraten en de convergentie van mediatechnologieën, binnen het veld doet ontstaan. Ook Fry (2008) wijst erop dat o.a. de nieuwe communicatietechnologieën de aard, het product en de maker van het nieuws veranderen: "the genre of news is morphing" (p. 545). De digitale media veranderen wat als waardig en betrouwbaar nieuws beschouwd kan worden.

Angst en verwarring rond de toekomst van het vak leiden tot een interessant debat en vragen over het journalistieke 'zijn'. *Journalism researchers* zoals Zelizer en Wahl-Jorgensen duiden op het belang van journalistiek en onderzoek ernaar: "news shapes the way we see the world, ourselves and each other. It is the stories of journalists that construct and maintain our shared realities (cf. Carey, 1989). Because of this, news can become a singularly important form of social glue [...]" (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009, p. 3). Hartley (2008) beschouwt journalistiek als een menselijk recht dat intrinsiek met het democratisch denken verbonden is. De journalistiek geeft elk individu een stem en helpt ons onze identiteit als burger ten volle te ontwikkelen. Nieuws versterkt cultuur en doet het ontstaan. Het creëert de mogelijkheid de wereld beter te begrijpen door de geschiedenis vast te leggen en debat te stimuleren. Journalistiek raakt met andere woorden alle aspecten van de samenleving en vervult een centrale rol in de maatschappij (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009).

Daarom is het bijna onmogelijk een wereld zonder journalistiek voor te stellen en is het noodzakelijk haar onzekere situatie te onderzoeken om vat te krijgen op onze hedendaagse cultuur. Laten we Weber volgen die niet spreekt over de dood van journalistiek maar over de heruitvinding ervan (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009). Een zekere vorm van journalistiek bestaat al sinds de mens de noodzaak voelde informatie over zichzelf met anderen uit te wisselen. Toch is nog niet iedereen overtuigd van het belang van journalistiek. Volgens Zelizer (2004) is het de verantwoordelijkheid van de academici om de twijfels rond journalistiek te doen verdwijnen. Tot nu toe is er echter nog te weinig onderzoek dat voor een vorm van zekerheid zorgt.

De term '*journalism*' vond pas zijn ingang op het einde van de 19e eeuw, maar het fenomeen ontstond al eeuwen ervoor. De eerste Europese kranten werden gedrukt in de 17e eeuw, terwijl de professionalisering van journalistiek pas echt op gang kwam aan het begin van de 20e eeuw. *Journalism studies* is echter een nog recenter verschijnsel (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009). Met de ontwikkeling van het eerste vaktijdschrift rond journalistiek, *Journalism Quarterly* in 1924, erkende men een meer theoretische dimensie van de journalistiek (Cushion, 2008). Vanaf de jaren '20 wint *journalism studies* geleidelijk aan belang:

The political economy of journalism had aroused academic interest triggering significant debate about media influence and responsibility. Questions about journalism's history, ethics, laws and regulations were embraced by US departments; mass communication faculties grew; traditions established; and, years on, similar journals arrived on the scene [...], eager to stamp their authority on a newly emerging discipline. (Cushion, 2008, p. 281)

Het is pas vanaf de jaren '70 dat de eerste stap richting empirisch onderzoek gezet werd met een eerste grootschalige, nationale survey van Amerikaanse journalisten die voor verschillende media werkten. Pas dan zag men de relevantie van theoretisch onderbouwd empirisch journalistiek onderzoek in. In die eerste jaren deed men nog maar weinig onderzoek naar journalisten en de journalistieke praktijk in vergelijking met het aantal studies naar publiek, mediaboodschappen, mediagebruik en -effecten. Dergelijke informatie was in de eerste plaats interessant voor overheden en mediaorganisaties die via de media controle en macht probeerden te bekomen en nagingen welke propagandatechnieken ze konden toepassen. Ook stelde men toen de gevestigde instituties minder in vraag en waren onderzoekers financieel afhankelijk van de media-industrie voor het uitvoeren van grootschalig onderzoek. Vanaf de jaren '80-'90 begon men de journalistiek als studieobject wereldwijd beetje bij beetje te accepteren met meer systematisch onderzoek naar journalisten en de journalistiek in al haar aspecten (Weaver & Löffelholz, 2008a).

Hoewel er vandaag veel kritiek is op het journalistieke vak, is haar specifieke onderzoeksveld, *journalism studies*, in volle ontwikkeling. Zoals Wahl-Jorgensen & Hanitzsch (2009) al concludeerden, is dit vroegere deeldomein van de communicatiewetenschappen geleidelijk aan uitgegroeid tot een onafhankelijk onderzoeksterrein: "As journalism studies has matured to become a field of its own, it has produced its own body of theories and literature." (p. 4). Als we naar de voorbije twaalf jaar kijken wordt dit duidelijk door het ontstaan van nieuwe vaktijdschriften zoals *Journalism Studies* (2000), *Journalism: Theory, Practice and Criticism* (2000) en *Journalism Practice* (2007). De ontwikkeling van zulke tijdschriften duidt op de behoefte om uiteenlopende journalistieke kwesties op een centrale plaats te verzamelen. O.a. Zelizer (2009) wijst erop dat journalistieke theorie, vorming en onderzoek moeten worden samengebracht.

Ook de toename van verzamelwerken zoals *Global Journalism Research: Theories, Methods, Findings, Future* (2008) en *The Handbook of Journalism Studies* (2009); en het groeiende aanbod aan opleidingen die zich specifiek op dit studiegebied richten, tonen aan dat de journalistiek zich tot volwaardig onderzoeksobject ontwikkelt. Meer en meer academici profileren zich tegenwoordig bovendien als *journalism researcher* en niet meer als socioloog, antropoloog, communicatiewetenschapper of historicus. Niet alleen in Vlaanderen (Opgenhaffen, d'Haenens & Corten, 2011) maar ook op internationaal vlak (Weaver & Löffelholz, 2008a) wint het bloeiende onderzoeksdomein van *journalism studies* aan belang. Dit uit zich in het ondertussen rijke corpus van theorieën en literatuur die men specifiek onder de noemer *journalism studies* plaatst (Cushion, 2008; Brants & Vasterman, 2010).

Toch is *journalism studies* nog niet helemaal volwassen: "while increasingly practiced, it is still theoretically and methodologically underdeveloped, and its heuristic potential has not yet been fully exploited" (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009, p. 11). In vergelijking met andere disciplines binnen de humane wetenschappen blijft *journalism studies* matig onderbouwd. Als autonoom onderzoeksgebied moet het zich nog bewijzen. Dit valt ten eerste op wanneer we een overzicht van de vaktijdschriften bekijken: er zijn relatief weinig vaktijdschriften die zich uitsluitend op *journalism studies* toespitsen. Enerzijds wordt *journalism studies* slechts onderzocht als een deel van een breder onderzoeksveld dat zich ook met communicatiewetenschappen en mediastudies bezighoudt. Anderzijds richt de vakliteratuur zich met een beperkte focus op thema's binnen *journalism studies*, zoals gender of politiek, zonder de discipline als geheel te benaderen (Cushion, 2008). Ten tweede stellen we ook vast dat het

aantal opleidingen uitsluitend in journalistiek miniem is. Dit hangt samen met het feit dat werkgevers een voorkeur hebben voor professionele journalisten die een bredere opleiding hebben genoten – bijvoorbeeld een vorming in geschiedenis, politiek, rechten of economie – dan professionals met een uitgebreide opleiding in journalistiek. Slechts een minderheid journalisten heeft een diploma dat zich beperkt tot journalistiek, communicatie of mediastudies (Joseph, 2009). Daarenboven is er veel speculatie over wat zo'n opleiding precies zou moeten inhouden, want is journalistiek "a trade or a profession" (Joseph, 2009, p. 47)? Leer je het journalistieke vak in de praktijk of vereist het ook een specifieke academische basis?

Ten slotte is er weinig empirisch onderzoek te vinden naar wat binnen *journalism studies* tot nu toe allemaal onderzocht is. Binnen de wetenschappelijke literatuur vinden we vooral theoretische discussies en opiniestukken over wat *journalism studies* zou moeten zijn. Zo spreken Wahl-Jorgensen en Hanitzsch (2009) en Weaver en Löffelholz (2008) over de toekomst van de journalistieke praktijk, het journalistieke onderzoek en de journalistieke vorming. Men slaat hier echter telkens een stap over: men stelt niet de vraag wat *journalism studies* vandaag de dag precies is. De enkele auteurs die een poging deden deze vraag empirisch te beantwoorden, namen als vertrekpunt een bepaalde definitie van journalistiek en *journalism studies* of vertrokken vanuit een onderzoeksvraag met een andere focus. Omdat de definiëring van de journalistiek op zich al problematisch is, lijkt dit ons geen ideale aanpak om deze vraag objectief te beantwoorden (cf. infra 2.1 *Definiëring van journalism studies*).

Om als volwaardige, zelfstandige discipline aanvaard te worden en zich gunstig te ontplooien heeft een onderzoeksgebied een sterke conceptuele en literaire basis nodig. Tot nu toe is er veel onenigheid over *journalism studies*. Dit hangt o.a. samen met de voortdurende ontwikkeling van het veld en de dynamiek eigen aan het journalistieke domein. In dit onderzoek willen we even afstand nemen van alle theorieën, standpunten en veronderstellingen en verkennend op zoek gaan naar hoe *journalism studies* er anno 2012 uitziet. 'Wat is *journalism studies*?', is onze hoofdvraag. We willen niet in eerste instantie nagaan of *journalism studies* beantwoordt aan bepaalde vooropgestelde eisen. Vanuit een open blik willen we het onderzoeksgebied verkennen, de discipline in kaart brengen en suggesties doen voor verder onderzoek. Aan de hand van deelvragen die we verder zullen toelichten onder de rubriek 3.2 *Probleemstelling*, hopen we een accuraat en objectief beeld te kunnen geven van *journalism studies*.

In het eerste deel van deze masterscriptie schetsen we de hedendaagse context van de journalistiek en haar onderzoeksveld aan de hand van een literatuurstudie. Hierbij geven we o.a. een overzicht van eerder onderzoek over *journalism studies*. In tweede instantie formuleren we onze concrete doel- en vraagstelling om vervolgens tot het eigenlijke onderzoek te komen. Het derde deel betreft de gehanteerde onderzoeksmethode. De samenstelling van het corpus, de procedure en de codering worden in dit hoofdstuk uitvoerig toegelicht. Daarna analyseren we de onderzoeksoutput en bespreken we de resultaten. In de conclusie formuleren we ten slotte een antwoord op de onderzoeksvragen en halen we nog enkele suggesties aan voor verder onderzoek.

2 LITERAATUURSTUDIE

In deze literatuurstudie halen we enkele ideeën aan over de journalistiek en haar onderzoeksveld. In de eerste plaats bekijken we de definiëringproblematiek van de journalistiek. Vervolgens gaan we na hoe het journalistieke veld geconfronteerd wordt met allerhande veranderingen. In derde instantie bestuderen we de onderzoeksfocus binnen *journalism studies* volgens enkele pioniers uit het onderzoeksdomein om daarna na te denken over de toekomstige onderzoeksrichting van *journalism studies*. Ten slotte geven we een kort overzicht van eerder onderzoek over de discipline. Deze ideeën uit de literatuur maken het mogelijk huidig onderzoek, dat in het derde hoofdstuk wordt voorgesteld, in een bredere context te plaatsen.

2.1 Definiëring van *journalism studies*

Wat is *journalism studies*? Deze vraag vormt de rode draad in deze masterscriptie. Docenten, onderzoekers en studenten hebben namelijk moeite om hierop een volledig en accuraat antwoord te vormen. Het definiëringprobleem van dit onderzoeksveld is een logisch gevolg van de onzekerheid die rond haar onderzoeksobject hangt. Er bestaat namelijk weinig consensus over wat het concept 'journalistiek' is en zou moeten zijn. Brants en Vasterman (2010) o.a. wijzen erop dat er geen vaste definitie bestaat voor journalistiek. Zij stellen zich de vraag wat journalistiek is en wat het vakgebied van *journalism studies* dan eigenlijk inhoudt.

In de wetenschappelijke literatuur zijn er enerzijds sterk beschrijvende definities en anderzijds normatieve omschrijvingen van journalistiek terug te vinden. Brants en Vasterman (2010) besluiten dat journalistiek duidt op het "hele scala aan activiteiten dat wordt geassocieerd met het verzamelen en het verspreiden van informatie voor en ten behoeve van een publiek, alsmede de vaardigheden, ambachtelijkheden, routines en conventies die individuen en groepen hierbij hanteren." (p. 198). Op basis van dit besluit zou *journalism studies* dan bestaan uit onderzoek dat "betrekking heeft op aspecten van het journalistieke communicatieproces" (p. 198), namelijk nieuwsproductie, inhoud en effecten, en de context waarin het communicatieproces zich situeert. Deze definitie blijft echter erg ruim en vaag.

Nationale tradities, wetenschappelijke diversiteit en een inherente interdisciplinariteit zijn bijkomende factoren die de begrenzing van *journalism studies* bemoeilijken. De VS, het VK, Frankrijk, Duitsland, enz. hebben elk een andere journalistieke traditie en een andere onderzoeksfocus. En aangezien journalistiek een interdisciplinaire praktijk is, kan deze vanuit uiteenlopende disciplines, zoals de sociologie en de psychologie, worden onderzocht. *Journalism studies* heeft dan ook moeite om zich te onderscheiden van andere onderzoeksgebieden (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009).

Zelizer (2008) merkt op dat journalisten, docenten en academici niet overeenkomen over wat ze juist doen, wat hun bijdrage is aan de journalistiek en *journalism studies*, en wat ze belangrijk vinden: "one of the biggest problems facing journalism research rests within the inability of journalists, journalism educators and journalism scholars to hear each other and each other's terms." (p. 253). Deze drie groepen met verschillende belangen hebben afzonderlijk al heel wat kennis opgedaan rond het onderwerp van de journalistiek, maar ze wisselen relatief weinig kennis uit. Zo vinden journalisten dat academici enkel het voor de hand liggende onderzoeken, terwijl de academici van mening zijn dat de journalisten zelf hun eigen vak niet tegen het licht durven houden. Aangezien het journalistieke veld zo breed is, is het echter noodzakelijk voor de toekomst van de journalistiek en *journalism studies* aan kennisuitwisseling te doen:

No single identified group, field or individual knows all that there is to know about journalism. It is to journalism's advantage to remain an evolving and porous area of inquiry, spread generously across craft, profession and academy, and within latter across discipline, school of thought, and academic department." (p. 255)

Zelizer (2009) spreekt ook over een existentiële onzekerheid en wijt deze o.a. aan het feit dat de journalistieke praktijk zich niet gemakkelijk laat begrenzen. Net als Brants en Vasterman (2010) staat zij stil bij de vraag wat journalistiek is en wat we eigenlijk bestuderen als we aan journalistiek denken. Door een onduidelijke definitie van journalistiek blijft ook *journalism studies* onvolledig en verdeeld:

In that over the years academics have invoked a variety of prisms through which to consider journalism – among them its craft, its effect, its performance and its technology – they have not yet produced a scholarly picture of journalism that combines all of these prisms into a coherent reflection of all that journalism is and could be. (p. 30)

Sommigen zijn van mening dat onderzoek naar journalistiek direct of indirect verband moet houden met het journalistieke werkveld. *Journalism studies* moet met andere woorden ten dienste staan van de praktijk en bijvoorbeeld bijdragen aan de zoektocht naar nieuwe businessmodellen voor de journalistieke wereld. Anderen zien zichzelf als autonome wetenschappers die hun onderzoeksfocus niet kiezen vanuit sociaal-maatschappelijke overwegingen, maar zich enkele laten leiden door "interesse en kennisvermeerdering" (Opgenhaffen et al., 2011, pp. 87-88). Zulke verdeeldheid over wat het doel van *journalism studies* zou moeten zijn, bemoeilijkt eveneens de ontwikkeling van een sterke basis van dit 'nieuwe' onderzoeksveld.

2.2 Verschuiving binnen *journalism studies*

De problematiek rond de definiëring van journalistiek en *journalism studies* wordt er vandaag niet gemakkelijker op. De digitale revolutie op het einde van de 20e eeuw maakte de maatschappijversnelling, waarin we ons sinds de moderniteit bevinden, meer dan ooit voelbaar. De voortdurende technologische evolutie, en andere verschuivingen die hiermee gepaard gaan, raken de kern van het journalistieke veld (politiek, economie, opleiding, inhoud, praktijk). De journalistieke grenzen vervagen nog meer en maken de ontologische crisis van de journalistiek meer voelbaar.

Heinonen en Luostarinen (2009) spreken over veranderingen die de journalistiek op drie vlakken raken: socio-cultureel, economisch en technologisch. Op socio-cultureel niveau hebben we te maken met een enorme groei van het informatieaanbod. Niet alleen in het professionele maar ook in het dagelijkse leven wordt de mens geconfronteerd met een snelle stroom van informatie die direct en overall beschikbaar is via allerlei media. De technologische evolutie verplicht ons om te gaan met de nieuwe media en maakt van ons niet alleen meer ontvangers van informatie maar ook makers van inhoud die we de wereld inzenden. De vrije omgang met media bevordert een transnationale communicatieve interactie, maar de media doen ook de promotiecultuur groeien waardoor het traditionele ideaal van de neutrale en open *public space* verloren gaat.

Ook op economisch vlak ondergaat het journalistieke veld veranderingen. Een beweging van conglomeratie en mediaconcentratie zorgt ervoor dat de diversiteit, de mogelijkheid tot discussie en de uitwisseling van sociale informatie, eigen aan de journalistiek, afnemen. De commercialisering van de media-industrie beïnvloedt de journalistieke inhoud die voortaan gericht moet zijn op lezersvriendelijkheid en entertainment met veel humor en audiovisuele aspecten. Het onderscheid tussen journalistiek en entertainment wordt met andere woorden steeds onduidelijker. Die vervaging wordt ook wel *infotainment* genoemd.

Traditionele nieuwsvormen krijgen tegenwoordig dan ook te kampen met veel kritiek. Is het nieuws nog wel waardevol, objectief en betrouwbaar? Wat verstaan we eigenlijk onder nieuws vandaag? (Fry, 2008). Doordat de businessaspecten van het nieuws meer en meer invloed hebben op het journalistieke beroep wordt de journalistieke kwaliteit vaker verwaarloosd (Örnebring, 2009). Daarbij komt dat ook de rol van de journalist voor het publiek moeilijker is af te bakenen. Wat verstaan we juist onder 'journalist' als we in de praktijk meer en meer te maken krijgen met zogenaamde *media professionals*, die naast journalistieke jobs ook pr -en marketingtaken uitvoeren? Ook de convergentie van verschillende media doen de grenzen vervagen. Als journalist kan je tegenwoordig voor verschillende media tegelijkertijd werken, in multidisciplinaire of projectgebonden teams, enz.

De verschuivingen die we tot nu toe aanhaalden, gaan gepaard met de enorme technologische evolutie die op het einde van de 20e eeuw een echte overgang heeft betekend. De journalistiek is tegelijkertijd de "customer and mediator of technology in society" (Heinonen & Luostarinen, 2009, p. 233). De journalist gebruikt de media en geeft de nieuwe media een plaats in de samenleving. De centrale maatschappelijke rol van de journalist wordt hierbij opnieuw duidelijk. Nieuwe technologieën zorgen voor nieuwe journalistieke mogelijkheden, eisen, uitdagingen en problemen. De meest fundamentele verandering is dat nieuwsproductie meer en meer plaatsvindt in virtuele ruimtes, waarbij de elektronische redactie een belangrijke rol speelt. Dit betekent dat de journalistiek meer en meer tot stand komt op basis van een bijeenprokkeling van nieuwsfragmenten in plaats van op de traditioneel gestructureerde manier. Nieuwsproductie is vandaag dan ook ongebonden aan een specifieke locatie. Dit noemt men ook wel de decentralisatie van het journalistieke werkveld. Ook Heinonen en Luostarinen (2008) spreken over de veranderende locus van de journalistiek:

We suggest that while journalism as a common form of communication is still a vital element of democratic societies, its locus may be moving – at least partially – from the sphere of institutionalized profession and specialized organizations toward wider communication spheres that are not well established nor easily defined. (p. 227)

Nieuwe journalistieke genres, formats en mediaplatformen – zoals de 24 uur durende televisie nieuwsservice, persoonlijke media, de *tabloid* en hybride vormen van journalistiek – zijn het gevolg van de digitale context waarin

de journalistiek zich vandaag afspeelt. De transformerende relatie tussen de producenten en consumenten van journalistiek en het ontstaan van *public's journalism* via sociale media en mobiele communicatie, zorgen ervoor dat journalistiek overal, altijd en door iedereen beoefend kan worden. Zo ontstaan er ook nieuwe informatiebronnen, zoals *bloggers*, waartegenover de journalist zich moet positioneren. Daarbij komt dat nieuws niet langer meer gerepresenteerd wordt door het geschreven woord, maar dat ook audiovisuele elementen een belangrijk onderdeel van de nieuwsproductie worden:

Including, yet building, on the changes of the 20th century, news today is visual, aural, textual and hypertextual. It is available all of the time, on demand, and from any number of sources, from the highly trained professional journalist to the novice blogger or Youtube enthusiast. (Fry, 2008, p. 550)

Niet alleen de inhoud van de journalistiek en de werkruimte van de journalist veranderen, maar ook de werkpatronen en de professionele rol van de journalist ondergaan een verandering. Een meer flexibele werkomgeving, freelance werken en een verminderde werkzekerheid verhogen het stressniveau van de journalisten. Daarbij komt dat ze kort opeenvolgende deadlines moeten bereiken, meer moeten produceren voor verschillende mediaplatformen en daardoor minder tijd hebben voor diepgang met als gevolg negatieve kritieken als het gaat over nieuwskwaliteit. Door die druk van de commerciële markt, het publiek, de nieuwe technologie en tegenstrijdige verwachtingen worden journalisten vandaag verscheurd tussen traditionele waarden en een wijzigende werkomgeving (Heinonen & Luostarinen, 2009).

2.3 Focus binnen *journalism studies*

Zoals de vorige paragrafen aangeven, hebben we te maken met een alsmaar breder wordend journalistiek veld dat binnen *journalism studies* onderzocht moet worden. De toenemende diversiteit binnen de journalistiek vraagt om de verschuivende grenzen van het gebied af te tasten en in kaart te brengen wat er allemaal bestudeerd is. Zo is er bijvoorbeeld ook meer aandacht nodig naar journalistiek buiten de klassieke grenzen die via interactieve websites en *blogs* tot stand komt (Heinonen & Luostarinen, 2009). In de literatuur geeft men echter vaak kritiek op de te enge focus van *journalism studies*, waardoor het 'echte' journalistieke domein, in volle verandering, voor een overgroot deel onverkend blijft (Wahl-Jorgensen, 2010; Brants & Vasterman, 2010).

Tot nu toe is er voornamelijk onderzoek gedaan naar traditionele nieuwsmedia, alternatieve media zijn nog niet uitvoerig onderzocht. Binnen de traditionele studie van de nieuwsproductie lag de focus op het afgebakende onderzoeksveld van de nieuwsruimte, wat Wahl-Jorgensen de *newsroomcentricity* noemt. De redactieruimte is dan ook de meest logische plaats waar nieuwsproductie als professionele praktijk is gecentraliseerd en geconcentreerd. Als gevolg legde men zich voornamelijk toe op gelijkenissen van verschillende media, soorten journalistiek en praktijken in plaats van de dynamiek en heterogeniteit van het journalistieke veld te erkennen (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009).

Vanuit het *studying up*-idee, of eliteonderzoek, worden bepaalde teksten en soorten nieuwswerk gedocumenteerd en anderen genegeerd (Wahl-Jorgensen, 2010). Westerse landen, eliteorganisaties, nationale

televisiemaatschappijen en bekende krantenredacties krijgen volgens Wahl-Jorgensen de meeste aandacht. Redenen hiervoor zijn meer prestige, meer sponsoring, meer publicatiemogelijkheden en promotie die men via de grote organisaties kan verkrijgen. Deze beperkte focus vormt echter de basis voor overhaaste generaliseringen en het idee van een gedeelde cultuur. Vergelijking met niet-Westerse modellen en bestudering van lokale of regionale nieuwsmedia zijn noodzakelijk, want deze maken een groot deel uit van journalistiek die erg cultuurgebonden is (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009).

Bekende vormen van journalistiek nemen nieuwe dimensies aan door de veranderende omstandigheden en zo volgt ook het onderzoek naar journalistiek geen rechte weg. Zelizer (2009) spreekt over een compartimentalisatie van disciplinaire wijsheid of de bestudering van aparte aspecten van de journalistiek eerder dan van haar geheel. Journalisten en academici specialiseerden zich elk apart in een deel van de journalistieke variëteit die niet uitgaat van gedeelde kennis, cruciaal voor de ontwikkeling van een zelfstandig onderzoeksveld. Zelizer citeert Peter Dahlgren die spreekt over een kloof tussen "the realities of journalism and its official presentation of self" (2009, p. 34).

"However, in being everywhere, journalism and its study are in fact nowhere.", zo besluit Zelizer (2009, p. 29). Een beperkte focus is problematisch, want zo geeft *journalism studies* geen trouw beeld van het journalistieke veld. Bepaalde groepen van journalisten worden buiten beschouwing gelaten, maar eveneens soorten journalistiek, nieuwsgenres en formats. Het is maar door ook burgerjournalistiek, nieuwe media zoals fora en nieuwe vormen zoals *reality tv* te onderzoeken dat we helderheid kunnen krijgen in de journalistieke grenzen. Weaver en Löffelholz (2008a) merken op dat de relatie tussen de journalistieke inhoud, context en de journalist te weinig onderzocht wordt. Ook al onderzocht men via surveys, observaties en analyses verschillende aspecten van de journalistiek, toch legde men daarin weinig linken tussen eigenschappen en attitudes van journalisten, kenmerken van hun nieuwsorganisatie en sociale invloeden met de soorten boodschappen die ze produceren. Onderzoekresultaten blijven eerder descriptief dan voorspellend of verklarend en zeggen weinig over waarom nieuwsinhoud is zoals ze is en journalisten hun werk doen zoals ze doen.

Onderzoek gebaseerd op het klassieke idee van het journalistieke veld en beroep is niet langer houdbaar. We bevinden ons immers in een culturele overgangsfase wat gereflecteerd wordt in het hedendaagse veld van de nieuwsproductie. De grenzen binnen de journalistiek vervagen en er wordt steeds meer geëxperimenteerd met andere nieuwsvormen. Ook al delen alle nieuwsoorten enkele kenmerken, toch zijn er unieke en contextgebonden verschillen die vragen om erkend te worden in een afgestemd onderzoek (Wahl-Jorgensen, 2010).

At a time when many mainstream news organizations are struggling to remain financially viable, and when various citizen journalism outlets are striving to develop long-term organizational structures of their own, it is important to examine the zones of overlap and contact between the two, and to highlight what is possible here. (Axel Bruns, 2010, p. 1)

2.4 Globalisering van *journalism studies*

Al deze verschuivingen monden uit in een toenemende globalisering. Nieuwe technologie en een verhoogde mobiliteit zorgen ervoor dat mensen over de hele wereld permanent met elkaar in contact staan en elkaar wederzijds beïnvloeden. Ook politieke en economische veranderingen maken inter- en transnationale netwerken mogelijk tussen journalisten en academici.

De journalistiek zelf wordt *global*. Niet alleen de media-inhoud is internationaal getint, maar ook het proces van nieuwsproductie en de werkomgeving van de journalist worden werelds. Een logisch gevolg zou zijn dat die globale trend zich ook binnen *journalism studies* verder zet. Volgens Wahl-Jorgensen en Hanitzsch (2009) en Weaver en Löffelholz (2008) bijvoorbeeld bevindt het journalistieke onderzoeksveld zich in een *global-comparative turn*.

journalism research can no longer operate within national or cultural borders only: Media industries, media corporations, and public institutions in the field of communication are "going global", computer-mediated communication spreads around the world, and cultural borderlines are becoming blurred by the hybridization of cultures (Weaver & Löffelholz, p. 3)

Ook de meest recente vaktijdschriften doen dit vermoeden, als we hun internationaal georiënteerde doelstellingen bekijken (Cushion, 2008).

Zelizer (2008) duidt erop dat de journalistiek een ingewikkeld, veelomvattend begrip is dat met de dag complexer wordt. In plaats van deze complexiteit deeltje per deeltje te onderzoeken om inzicht in de volledigheid van het journalistieke veld te krijgen, stelt zij dat we beter vanuit een veelvuldig perspectief, vanuit een gefragmenteerde blik de materie onderzoeken. De aard van de methode moet gelijk zijn aan de aard van het onderzoeksobject om deze te kunnen doorgronden.

And while approaching the divergent understandings of journalism – as it takes on different shapes across national boundaries, media, interests, temporal periods, and localities – is difficult, adopting multiple views is necessary because existing journalism scholarship has not produced a body of scholarly material that reflects all of journalism. Nor has it produced a body of scholars who are familiar with what is being done across the board of scholarly inquiry. (p. 261)

2.5 Onderzoek over *journalism studies*

Er bestaat veel discussie rond wat *journalism studies* zou moeten zijn, maar er bestaan slechts weinig metateksten of *reviews* die spreken over wat *journalism studies* precies inhoudt. Dit heeft deels te maken met het feit dat het een relatief jonge discipline is met een meervoudige identiteit. De wetenschappelijke literatuur die het onderzoeksveld van *journalism studies* expliciet als onderwerp heeft, bestaat voornamelijk uit verzamelwerken waarin men debatteert over het ontstaan en de toekomst van journalistiek en haar studie. Daarnaast neemt men

in deze boeken aanbevelingen op voor verder onderzoek en geeft men kritiek op huidig onderzoek. Teksten waarin men empirisch nagaat hoe het onderzoeksveld van *journalism studies* er vandaag werkelijk uitziet en hoe het zich de voorbije tien jaar ontwikkeld heeft, zijn echter in de minderheid. Nochtans zijn de laatste jaren cruciaal geweest voor de verzelfstandiging van het veld, dankzij een toegenomen interesse en aandacht voor de 'kritieke' toestand van de journalistiek.

In Nederland en Vlaanderen ondernamen Brants en Vasterman (2010) en Opgenhaffen, d'Haenens en Corten (2011) al een eerste poging om een deel van dit onderzoeksgebied in kaart te brengen. Ze beperkten zich hierbij tot een inventarisatie van de respectievelijk Nederlandse en Vlaamse output op het gebied van *journalism studies*.

Brants en Vasterman (2010) publiceerden twee jaar geleden in het *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap* een kort verslag van hun onderzoek naar wat *journalism studies* als onderzoeksgebied in Nederland omvat. Aan de hand van een enquête bij onderzoekers aan Nederlandse universiteiten en hogescholen ontwikkelden ze een overzicht van het vakgebied. Dankzij deze methode was het o.a. mogelijk de aandelen van de verschillende universiteiten en hogescholen in *journalism studies* te inventariseren. In de opgestelde vragenlijst legden ze de nadruk op de vraag naar onderzoeksthema's en publicaties. Op basis van de antwoorden waren ze in staat een beeld te geven van de inhoudelijke focuspunten en methoden van onderzoek binnen de Nederlandse *journalism studies*. Ook de aard en de taal van de bestaande wetenschappelijke publicaties en hun auteurs brachten Brants en Vasterman in kaart.

Zoals we in de rubriek 2.1 *Definiëring van journalism studies* al aanhaalden, duiden deze auteurs op de definiëringproblematiek van de journalistiek en haar studie. In hun eigen onderzoek vertrokken ze daarom vanuit een zelf ontwikkeld concept van wat *journalism studies* omvat. Volgens hen moet een goede definitie het mogelijk maken inzicht te verwerven in relaties en vraagstellingen te bekomen. Ook vinden zij een zekere hiërarchie van belangrijkheid onmisbaar voor de studie en het begrijpen van het vakgebied. Die idee van hiërarchie komt tot uiting in hun eigen visie van journalistiek in de vorm van een kern met daarrond concentrische cirkels. Voor de inventarisatie van de onderzoeksthema's binnen *journalism studies* en van de staat van het onderzoeksgebied in Nederland namen Brants en Vasterman dit concept als uitgangspunt.

Brants en Vasterman stelden vast dat er actief aan onderzoek gedaan wordt binnen de Nederlandse *journalism studies*, maar dat er nog heel wat onverkend gebied is. Zo stellen ze zich de vraag in hoeverre onderzoek naar journalistiek bruikbaar materiaal oplevert voor de journalistieke praktijk zelf. De journalistieke sector is immers op zoek naar "alternatieve verdienmodellen, nieuwe journalistieke vormen en een herdefiniëring van haar maatschappelijke overdracht" (p. 213). Volgens Brants en Vasterman vormt dit nog een grote uitdaging voor *journalism studies*. Zij besluiten dat de kern van de journalistieke praktijk - onderzoek naar journalistieke productie, inhoud en effecten - niet vaak genoeg onderzocht wordt. Zoals Zelizer (2009) merken ze op dat er een grote kloof bestaat tussen *journalism studies* en haar onderzoeksobject, de journalistiek.

Opgenhaffen, d'Haenens en Corten (2011) bouwen voort op het onderzoek van Brants en Vasterman en gaan op zoek naar de afstemming tussen praktijk, opleiding en onderzoek van journalistiek in Vlaanderen. Zij merken op dat er een uitgebreid debat bestaat rond veranderingen van het journalistieke werkveld, onderzoeksveld en onderwijssysteem. Hun onderzoek vertrekt vanuit de vaststelling dat "de vrees bestaat dat het werkveld stilaan

verzadigd raakt en dat de kwaliteit van dit groeiende opleidingsaanbod niet altijd gewaarborgd is” (p. 66). Dit onderzoek biedt een antwoord op de vraag voor welke mediaplatformen Vlaamse journalisten werken, welke competenties per mediaprofiel belangrijk zijn, welke inhoudelijke klemtonen er binnen de journalistieke opleidingen gelegd worden en hoe prominent verschillende mediaplatformen erin aan bod komen. Behalve deze onderzoeksvragen met betrekking tot het journalistieke werkveld en opleidingsaanbod, stellen Opgenhaffen, d’Haenens en Corten twee vragen die specifiek peilen naar de toestand van de Vlaamse *journalism studies*. Zoals Brants en Vasterman staan ze stil bij de inhoudelijke klemtonen, maar ze gaan ook op zoek naar de mediaplatformen en -types die in mindere of meerdere mate aan bod komen in Vlaams onderzoek in het domein van *journalism studies*.

Voor dit onderzoek bestudeerden deze Vlaamse auteurs vijf jaar onderzoek uitgevoerd aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen dat op enige manier verband houdt met het journalistieke domein. Een kort overzicht van de Vlaamse *journalism studies* werd opgesteld op basis van allerhande publicatie-informatie. Er werd namelijk aan docenten en onderzoekers verbonden aan opleidingen communicatiewetenschap en journalistiek gevraagd titels, soorten en gehanteerde methodes van hun onderzoekswerk vrij te geven. Voor hun inventarisatie baseerden Opgenhaffen, d’Haenens en Corten zich grotendeels op de conceptuele ideeën van Brants en Vasterman over *journalism studies*.

Ten slotte kunnen we in deze context het werk van Stephen Cushion bespreken. In 2008 publiceerde hij in *Journalism Practice* een artikel waarin hij nagaat in hoeverre de vooraanstaande vaktijdschriften *Journalism: Theory, Practice and Criticism* en *Journalism Studies* internationaal georiënteerd zijn. Want pioniers in *journalism studies* zoals Wahl-Jorgensen en Zelizer spreken vaak over de overgang binnen het vakgebied naar meer internationaal gerichte onderzoeken en samenwerkingen, maar is dat ook echt het geval als we naar het bestaande corpus van wetenschappelijke artikels kijken? Cushion onderzoekt dit aan de hand van een inhoudsanalyse van de twee bovenvermelde tijdschriften. Hij beschouwt journalistiek als een belangrijk onderdeel van *mass communication* die volgens hem een breed spectrum van onderwerpen overkoepelt. In dit artikel wil hij echter de nadruk leggen op “international academic journals dealing *exclusively* with journalism-related matters” (p. 282).

Cushion onderzocht een corpus van 429 artikels gepubliceerd tussen 2000 en 2008. Voor elk opgenomen artikel ging hij na wat de onderzoeksfocus (inhoud, thema’s) was, welke nationaliteit en geslacht de auteurs hadden, aan welke institutie deze verbonden waren en welke onderzoeksmethoden ze hanteerden. Bovendien vergeleek hij beide tijdschriften ook op deze punten. Bij de studie van onderzoeksthema’s merkt Cushion op: “the nature of articles made it almost impossible to assign broad enough categories that would reflect the diverse nature of the 429 articles examined” (p. 285). Daarom beperkte hij zich per tijdschrift tot hele ruime onderwerpscategorieën. De bestudering van de nationaliteit van de auteurs en de plaats van publicatie tonen aan dat er een duidelijke nadruk ligt op de Westerse journalistiek, namelijk Noord-Amerika en Europa. Ook Wahl-Jorgensen en Hanitzsch (2009) merkten al op dat de bijdragen in de tijdschriften over *journalism studies* vooral Anglo-Amerikaans getint zijn. Wat betreft de gebruikte onderzoeksmethoden stelt Cushion vast dat deze niet gemakkelijk in kaart te brengen zijn, aangezien de manier van onderzoeken niet altijd goed is aangegeven. Hij besluit dat er geen opvallend dominante methode wordt gebruikt.

De algemene conclusie van Cushion luidt dat het onderzoeksgebied van *journalism studies* eerder in volle bloei is dan verdwijnend. Op de vraag of *journalism studies* in een *global turn* zit, antwoordt hij echter dat die ambitie naar internationalisering eerder een aspiratie blijft dan realiteit. Zoals we al eerder vermeldden, blijkt de overgang naar een meer universele aanpak binnen *journalism studies* noodzakelijk voor de verdere ontplooiing van het onderzoeksveld: "Its inherently western bias and lack of universally applicable concepts, as well as problems of establishing equivalence and case selection can only be resolved by internationally collaborative research." (Wahl-Jorgensen & Hanitzsch, 2009, p. 11).

Cushion geeft dus een eerste overzicht van het onderzoeksgebied van *journalism studies*. Zijn corpus is echter nog relatief beperkt. Bovendien is het niet helemaal helder hoe hij precies te werk is gegaan. Heeft hij bijvoorbeeld hele artikels bestudeerd voor zijn inhoudsanalyse of bekeek hij slechts de *abstracts* van de teksten? Heeft hij het corpus individueel geanalyseerd of werkte hij samen met andere onderzoekers die ook hun kritische blik op de teksten wierpen?

Het onderzoek dat het onderwerp vormt van deze masterscriptie ligt in dezelfde lijn als de bovenvermelde artikels, maar beoogt een meer algemeen en representatief overzicht te geven van wat er binnen het Angelsaksische taalgebied al gepubliceerd is op het vlak van *journalism studies*. Dit is immers nog niet voor handen. Om dit te kunnen verwezenlijken, opteren we ten eerste voor een ruimer en concreter corpus van artikels uit *Journalism Studies*, *Journalism: Theory, Practice and Criticism* en *Journalism Practice*. Het is vooral interessant om dit laatste vaktijdschrift toe te voegen, aangezien dit het meest recente is. We kunnen bijvoorbeeld ook nagaan of er zich sinds de publicatie van Cushion toch andere ontwikkelingen hebben voorgedaan binnen *journalism studies*. Ten tweede kiezen we voor een open, verkennende aanpak in dit onderzoek. De bedoeling is, in tegenstelling tot vorig onderzoek, niet te antwoorden op een eng geformuleerde vraag of een bepaalde theorievorming toe te passen op *journalism studies*. Vanuit een meer neutrale blik hopen we andere opvallende elementen te ontdekken en een meer omvattend antwoord te kunnen formuleren op de vraag: Wat is *journalism studies*?

Deze literatuurstudie bevat vijf kernideeën die we tijdens ons onderzoek in het achterhoofd houden. In de eerste plaats stelden we vast dat de definiëring van de journalistiek en haar onderzoeksveld tot vandaag de dag niet vanzelfsprekend is. Ten tweede spraken we over verschillende verschuivingen die het 'zijn' van het journalistieke veld veranderen waardoor de definiëring van de journalistiek er niet gemakkelijker op wordt. Vooral de digitale revolutie doet de grenzen vervagen en breidt het journalistieke veld uit. Ten derde leidden we uit de literatuur af dat ondanks deze groei de onderzoeksfocus binnen *journalism studies* eerder beperkt blijft tot bepaalde geografische gebieden en traditionele elitemediën. Het vierde idee stelt dat de globalisering van het journalistieke veld het resultaat is van de maatschappelijke veranderingen. Verschillende auteurs zijn van mening dat *journalism studies* zich in een *global-comparative turn* bevindt en dat het complexe begrip 'journalistiek' beter vanuit een even veelzijdig perspectief doorgrond kan worden. Ten slotte gaven we een overzicht van eerder onderzoek waaruit bleek dat empirisch onderzoek naar *journalism studies* schaars is.

3 DOEL- EN PROBLEEMSTELLING

In het vorige hoofdstuk presenteerden we als achtergrond bij deze scriptie enkele inzichten over de hedendaagse journalistiek en haar onderzoeksveld. In dit hoofdstuk stellen we het concrete onderzoeksdoel en de exacte onderzoeksvragen van huidig onderzoek voor. We lichten met andere woorden toe wat we met dit onderzoek willen bereiken.

3.1 Doelstelling

Het doel van deze masterscriptie is het jonge onderzoeksdomein van *journalism studies* zo volledig mogelijk in kaart te brengen om een accuraat beeld van het gebied te ontwikkelen. Dit trachten we te doen door de output van tijdschriften na te gaan. Op het einde van dit onderzoek moet duidelijk worden hoe *journalism studies* de afgelopen twaalf jaar vorm heeft gekregen.

Eenzijds willen we een overzicht geven van de trends en focuspunten in dit studiegebied, anderzijds gaan we ook na waar de blinde vlekken liggen. Op die manier kunnen andere onderzoekers hun werk in een ruimere context plaatsen en is het mogelijk inspiratie te putten uit deze studie voor verder onderzoek.

Bovendien hopen we dat deze scriptie ook een bijdrage kan leveren aan een meer concrete definitievorming van dit nog onbegrensde onderzoeksdomein. Heel wat wetenschappers stelden al een gebiedsbeschrijving voor, maar het bleek moeilijk zowel de inhoud, de vorm als de grenzen van het vak volledig te duiden. Een inventarisatie van het domein kan ook definitievorming bevorderen. Hopelijk kan een tastbaarder beeld van *journalism studies* en haar onderzoeksobject, de journalistiek, ook de ontwikkeling van een journalistieke opleiding en waardering in de toekomst bevorderen.

De data uit dit onderzoek kunnen niet alleen van nut zijn voor andere onderzoekers, maar ook beleidsvormers, fondsen, sponsors, professionele organisaties, docenten, enz. hebben baat bij dergelijke informatie. De resultaten uit dit onderzoek kunnen o.a. als uitgangspunt dienen voor de ontwikkeling van onderzoeksvoorstellen en onderzoeksagenda's.

We hopen echter ook dat dit onderzoek kan helpen bij de argumentatie voor het verwerven van steun en subsidies. De resultaten op zich zijn een goede indicatie voor beleidsvormers en professionele organisaties om te weten waar er nog meer focus en steun nodig is. Voor docenten en geleerden kan dit onderzoek mogelijke programma's voor opleidingsonderzoek, reflectie en nieuwe onderzoeksvragen suggereren.

Daarbij komt dat ons onderzoek, voor het eerst, een aanzienlijk deel van de geschiedenis van de discipline documenteert. Ook hopen we dat de inventarisatie van het onderzoeksveld de werelden van de journalistieke praktijk, onderwijs en onderzoek dichter bij elkaar brengt. Onderzoek als dit tracht namelijk een vaste basis te leggen voor de ontwikkeling van een meer volledige journalistieke opleiding en zo indirect voor de kwaliteitsverbetering van het nieuws.

3.2 Probleemstelling

Om op de ruime vraag 'Wat is *journalism studies*?' een welomschreven antwoord te kunnen formuleren, is het nodig onze vraagstelling te specificeren. De hoofdvraag van deze masterscriptie luidt als volgt: **Wat zijn de trends en focuspunten in *journalism studies*?** Aan de hand van enkele deelvragen wil huidig onderzoek een antwoord bieden op deze onderzoeksvraag.

Het is in de eerste plaats relevant om een schets te maken van de belangrijkste onderwerpen en thema's die aan bod komen binnen *journalism studies* en aan te geven waarnaar er vaak en nog geen of heel weinig onderzoek gedaan is. Op die manier kan deze studie aanleiding geven tot verder onderzoek en bijdragen tot een rijkere ontwikkeling van dit onderzoeksdomein. De onderzoeksvraag die hieruit volgt is: **Welke inhoudelijke klemtonen worden er gelegd binnen *journalism studies*?** Door op zoek te gaan naar welke thema's er (niet) aan bod komen binnen *journalism studies* kunnen we bijvoorbeeld ook vaststellen welke genres of vormen journalistiek onderzocht worden en welke landen het corpus domineren. Ook is het mogelijk na te gaan welke actuele onderwerpen het studiegebied overheersen en welke niet. We stellen ons bijvoorbeeld de vraag of we de laatste jaren meer nadruk op de veranderende journalistieke werkomgeving en de toenemende globalisering van de journalistiek kunnen bemerken.

De tweede onderzoeksvraag waarop we in deze masterscriptie proberen te antwoorden is: **Welke mediaplatformen komen aan bod in *journalism studies*?** Al enige tijd is de papieren krant niet meer het medium bij uitstek voor de journalist. Radio en televisie wonnen vanaf de tweede helft van de 20e eeuw aan populariteit. De laatste jaren ontwikkelden zich een hele reeks alternatieve nieuwsformats en -media als gevolg van de digitale revolutie. Komen deze recente ontwikkelingen aan bod in *journalism studies* of blijft men vasthouden aan de oude traditionele nieuwsmedia?

In derde instantie kunnen we de werkwijzen nagaan die hoofdzakelijk gehanteerd worden binnen *journalism studies* en deze categoriseren (bv. inhoudsanalyse, survey, experiment, casestudy, beleidstudie, etnografisch onderzoek, literatuurstudie, empirisch onderzoek, kwantitatieve of kwalitatieve benadering). Een derde onderzoeksvraag luidt dan als volgt: **Welke onderzoeksmethoden hanteren onderzoekers binnen *journalism studies*?** De bedoeling is vast te stellen hoe men journalistieke onderwerpen en problematieken bestudeert. Opteert men voor één of voor een combinatie van verschillende methoden? Is er één methode die meer voorkomt dan alle anderen of is er net heel erg veel variatie? Volgens Weaver en Löffelholz (2008) zouden bijvoorbeeld de

inhoudsanalyse, de observatiemethode en de survey de basisonderzoeksmethoden zijn. Het is belangrijk om zicht te krijgen op hoe onderzoekers te werk gaan gezien het huidige debat rond wat als wetenschappelijk onderzoek beschouwd mag worden: "Issues of research methodology are particularly pressing giving current debates in education as well as in scientific and policy circles, about what gets defined and recognized as scientific research." (Juzwik et al., 2006, p. 454). Dit onderzoek kan als basis fungeren voor een eventuele verbetering van de wetenschappelijke onderbouwing van dit onderzoeksdomein.

De antwoorden op deze vragen dienen als indicatoren die het mogelijk maken de staat van het veld te schetsen. Deze onderzoeksvragen zijn concreet en bieden de mogelijkheid een gedetailleerd antwoord te formuleren op onze hoofdvraag. Toch zijn deze nog 'verkennd' van aard, zodat we niet geremd worden door veronderstellingen en trouw blijven aan de open aanpak die we voor ogen hebben. Bijkomend is het ook mogelijk de verworven data van de verschillende tijdschriften en jaartallen met elkaar te vergelijken, zodat we ook daar eventueel opvallende evoluties, gelijkenissen en verschillen kunnen opmerken.

4 METHODE

In dit hoofdstuk bespreken we welke methode voor dit onderzoek gebruikt werd. In de eerste plaats lichten we toe waarom het nuttig is als team van onderzoekers samen te werken en hoe het corpus werd samengesteld voor dit onderzoek. Vervolgens maken we in detail duidelijk hoe we concreet te werk zijn gegaan. Ten slotte beschrijven we de verschillende stappen in de data-analyse en codering.

4.1 Onderzoekers en corpus

Huidig onderzoek werd uitgevoerd door een onderzoeksteam van twee personen. Dit brengt vele voordelen met zich mee. In team is er ten eerste meer discussie mogelijk waardoor je tot nieuwe ideeën of inzichten komt. Ten tweede betekenen twee personen ook twee kritische perspectieven. Een tweede opinie of interpretatie kan de objectiviteit en de volledigheid van het onderzoek enkel positief beïnvloeden. Vooral bij twijfelgevallen, bij de selectie of codering van de *abstracts* is dit nuttig. Ten derde kan het werk ook meer verdeeld worden over een groter corpus. Dit alles leidt ertoe dat het onderzoek als meer representatief en valide beschouwd kan worden.

In teamverband is het belangrijk om de betrouwbaarheid van de observaties te controleren. Die kan je vaststellen door de “twee [...] observatoren hetzelfde fenomeen te laten observeren en dan na te gaan in hoeverre hun observaties overeenstemmen” (Baarda & de Goede, 2006, p. 256). Men spreekt dan van de interbeoordeelaarbetrouwbaarheid (*inter-rater reliability*). De eenvoudigste betrouwbaarheidsmaat is het berekenen van het percentage overeenstemming maar dat percentage kan beïnvloed worden door kansfactoren. Deze worden uitgeschakeld bij de berekening van Cohens kappa (Baarda & de Goede, 2006). In het onderdeel 4.3.2 *Axiale codering* lichten we verder toe hoe we dit concreet hebben toegepast binnen ons onderzoek naar *journalism studies*.

Omdat we met dit onderzoek willen nagaan wat de gangbare trends en focuspunten binnen *journalism studies* zijn, hebben we ons corpus gebaseerd op wetenschappelijke artikels uit drie vooraanstaande Angelsaksische tijdschriften, namelijk *Journalism Studies* (2000), *Journalism: Theory, Practice and Criticism* (2000) en *Journalism Practice* (2007). De tijdschriften zullen in deze masterscriptie afgekort worden als respectievelijk *JS*, *JTPC* en *JP*. In wat volgt omschrijven we kort waarvoor elk van deze tijdschriften staat.

Journalism Studies omschrijft zichzelf als “an international peer-reviewed journal, [...], which provides a forum for critical discussion and study of journalism as both a subject of academic inquiry and an arena of professional practice” (*JS* website). Het tijdschrift beoogt “to explore the widest possible range of media within which journalism is conducted (including multimedia), as well as analyzing the full range of journalistic specialisms from

sport and entertainment coverage to the central concerns of news, politics, current affairs, public relations and advertising" (*JS website*).

Journalism: Theory, Practice and Criticism is "a major international, peer-reviewed journal that provides a dedicated forum for articles from the growing community of academic researchers and critical practitioners with an interest in journalism" (*JTPC website*). Het is een interdisciplinair tijdschrift dat zowel theoretisch als empirisch onderzoek publiceert en dat bijdraagt aan "the social, economic, political, cultural and practical understanding of journalism" (*JTPC website*).

Journalism Practice is "a scholarly, international and multidisciplinary journal, which provides opportunities for reflective, critical and research-based studies focused on the professional practice of journalism" (*JP website*). Dit tijdschrift heeft een iets beperktere focus en houdt zich vooral bezig met "the relevant developments in journalism training and education, as well as the construction of a reflective curriculum for journalism; analysis of journalism practice across the distinctive but converging media platforms of magazines, newspapers, online, radio and television; and the provision of a public space for practice-led, scholarly contributions from journalists as well as academics" (*JP website*). Daarnaast schenkt het tijdschrift ook aandacht aan: "the history of journalism practice; the professional practice of journalism; journalism training and education; journalism practice and new technology; journalism practice and ethics; and journalism practice and policy" (*JP website*).

De keuze om ons corpus te baseren op artikels uit deze drie tijdschriften vloeit voort uit het feit dat de tijdschriften gepeer-reviewed worden door medeonderzoekers. Dit zorgt ervoor dat tijdschriften betrouwbaarder en minder subjectief zijn dan bijvoorbeeld boeken of congressen over *journalism studies*. De keuze voor Angelsaksische tijdschriften ligt ook voor de hand. De studie naar *journalism* is namelijk in het Angelsaksische taalgebied ontstaan waardoor er veel Engelstalige literatuur over de journalistieke ontwikkeling voorhanden is. Daarenboven vormen deze tijdschriften het voorbeeld bij uitstek voor Vlaams onderzoek naar *journalism studies*.

Om een zo volledig mogelijk inzicht te krijgen in het onderzoeksveld van *journalism studies* is ons onderzoek gebaseerd op een periode van twaalf jaar, namelijk van 2000 tot en met 2011. Een tijdspanne van twaalf jaar is een relatief lange periode. Sinds de digitale revolutie ondergaat het journalistieke veld een permanente modificatie. Daardoor kan het zijn dat er enkele gegeerde onderwerpen en trends meer prominent aanwezig zijn in deze periode.

Voor ons onderzoek waren enkel empirische onderzoeksartikels van toepassing. Hieronder verstaan we artikels die gaan over onderzoek op basis van data of observaties. Meta-, synthese- en reviewartikels hebben we dus buiten beschouwing gelaten. Ook opiniestukken (bv. mening en debat) en puur theoretische besprekingen (zoals bv. een literatuurstudie, een bespreking van een theorie of een historisch overzicht) hebben we niet opgenomen in het corpus. Artikels waarin een bepaalde theorie getest of onderbouwd werd met empirische gegevens werden wel opgenomen. De selectie gebeurde op basis van de *abstracts* van de artikels. Publicaties zonder *abstract* kwamen dus ook niet in aanmerking voor het corpus ongeacht de inhoud of opzet ervan.

Uiteindelijk kwamen we aan een totaal van 622 artikels die voldeden aan deze selectiecriteria. De volgende tabel geeft een overzicht weer van het aantal artikels per jaar, per tijdschrift:

Tabel 1**Aantal opgenomen artikels per tijdschrift, per jaar**

Jaar	JS (2000)	JTPC (2000)	JP (2007)	Totaal aantal artikels per jaar
2000	5	2	-	7
2001	17	4	-	21
2002	25	8	-	33
2003	20	11	-	31
2004	26	12	-	38
2005	21	13	-	34
2006	37	13	-	50
2007	33	22	15	70
2008	34	24	22	80
2009	43	22	27	92
2010	43	27	21	91
2011	16	47	12	75
Totaal aantal artikels per tijdschrift	320	205	97	622

Uit de voorgaande tabel kunnen we afleiden dat 320 artikels uit *JS* komen, 205 artikels uit *JTPC* de overige 97 artikels komen uit *JP*. Het lage aantal artikels voor *JP* vloeit voort uit het feit dat dit tijdschrift pas is opgericht in 2007. De andere twee tijdschriften bestaan al sinds het jaar 2000. Het verschil van 115 artikels tussen *JS* en *JTPC* is toe te kennen aan het aantal artikels dat in ieder nummer verschijnt. Voor *JS* zijn dat er 7 à 11 per nummer, voor *JTPC* zijn dat er slechts 5 à 6 per nummer (Cushion, 2008). *JS* begon als *quarterly journal* maar groeide uit tot 6 edities per jaar in 2006. *JTPC* begon met 3 nummers per jaar en groeide tot 6 nummers per jaar in 2007 tot zelfs 8 nummers per jaar in 2011. Dit verklaart de algemene stijgende trend in het aantal artikels per jaar, per tijdschrift.

Huidig onderzoek situeert zich op het continuüm van onderzoekstypes tussen beschrijvend en verkennend onderzoek. Enerzijds is het descriptief onderzoek, omdat we met ons onderzoek trachten te beschrijven hoe het journalistieke veld eruit ziet en niet hoe het eruit zou moeten zien (prescriptief). Descriptief onderzoek is inventariserend van aard en dus toepasselijk voor dit onderzoek. We willen namelijk alle aspecten van het journalistieke werkveld in kaart brengen.

Anderzijds kunnen we het ook als verkennend onderzoek omschrijven, omdat we hooguit met enkele vermoedens starten vanuit een zo open mogelijke geest zonder veronderstelde ideeën. Op basis daarvan proberen we naar enkele verbanden te zoeken om uiteindelijk te eindigen met enkele verklaringen of bevindingen. Het hoofddoel van ons onderzoek is het journalistieke werkveld en al haar facetten te beschrijven en waar mogelijk verklaringen te geven.

Deze studie is verder kwalitatief van aard. Dit is een methode die in het kader van dit onderzoek aangewezen is, omdat er nog maar weinig onderzoek gedaan is naar *journalism studies* als onderzoeksveld en omdat dit

studiegebied zo complex is dat een open methode tot de meest efficiënte en rijke resultaten kan leiden (Boeije, 2005).

4.2 Procedure

Voordat we aan de selectie van de artikels begonnen, hebben we eerst alle *keywords* van de artikels verzameld. Omdat we tot voor kort niet voldoende vertrouwd waren met het journalistieke veld, was dit een goede manier om een eerste indruk te krijgen van het onderzoeksveld. De sleutelwoorden gaven ons een eerste idee over wat er zoal speelt binnen *journalism studies*. Enkele vaak terugkerende *keywords* waren bijvoorbeeld: *journalism history*, *professionalism*, *journalism ethics*, *journalism practice*, *journalism and media*, *objectivity*, *citizen journalism*, *content analysis*, *discourse analysis* enz. In deze fase bleven die kernwoorden echter nog zeer vaag en wisten we niet goed of we ze ook daadwerkelijk zouden gebruiken bij het coderen van de *abstracts* (cf. infra). We wilden de gegevens uit de *abstracts* ook niet te snel interpreteren vanuit deze eerste kennismaking met het onderzoeksveld en voorkomen dat de mogelijkheid om nieuwe of onverwachte bevindingen te doen hierdoor zou afnemen. De bedoeling van dit onderzoek is immers het onderzoeksveld genuanceerd te inventariseren.

Vervolgens hebben we alle artikels met een *abstract* uit de drie verschillende tijdschriften verzameld. Danuta Peeters deed dit voor het tijdschrift *Journalism Studies* (2000) en Anneleen Aerts voor de overige twee tijdschriften. De drie tijdschriften zijn online beschikbaar via de webpagina van de universiteitsbibliotheek waardoor het relatief gemakkelijk was om de *abstracts* naar het programma EndNote¹ te importeren. We gebruikten EndNote als een soort databasemanager. Ons corpus bestond in deze fase uit 988 artikels (467 artikels uit *JS*, 373 artikels uit *JTPC*, 148 artikels uit *JP*).

Nadat we alle artikels met een *abstract* verzameld hadden, kon de uiteindelijke selectie beginnen. Dit deden we een eerste keer in EndNote en in een latere fase in Dedoose². Voor deze selectie namen we alle *abstracts* grondig door. Zoals eerder vermeld, moesten de *abstracts* aan enkele selectiecriteria voldoen om opgenomen te worden in het corpus (cf. supra: 4.1 *Onderzoekers en corpus*). Voor ons onderzoek waren enkel empirische onderzoeksartikels van toepassing. Hieronder verstaan we artikels die gaan over onderzoek op basis van data of observaties. Meta-, synthese- en reviewartikels, opiniestukken en theoretische besprekingen hebben we dus buiten beschouwing gelaten. Voor inclusie of exclusie van de artikels baseerden we ons voornamelijk op de inhoud en het lexicon van de *abstracts*. *Abstracts* met woorden zoals *results*, *findings*, *tests*, *data* en andere onderzoeksgelateerde woordenschat kwamen in aanmerking voor het corpus. Het uiteindelijke corpus bestond op die manier uit 622 wetenschappelijke artikels. De artikels die niet voldeden aan de selectiecriteria werden uit het corpus verwijderd. Dit waren er 366 (147 artikels uit *JS*, 168 artikels uit *JTPC*, 51 artikels uit *JP*).

Na de vastlegging van het onderzoekscorpus, begonnen we met de analyse en de verwerking van de gegevens. Hiervoor kopieerden we eerst alle *abstracts* uit EndNote naar een Worddocument om ze vervolgens naar het

¹ Thomson Reuters Endnote, <http://www.endnote.com/eninfo.asp>, [19/07/2012].

² SCRC, <http://www.dedoose.com/>, [19/07/2012].

softwareprogramma Dedoose over te brengen. Dedoose is net zoals EndNote een gebruiksvriendelijk programma om data efficiënt te managen, te bewerken en kwalitatieve analyses uit te voeren. Het programma biedt ook de mogelijkheid om gegevens te visualiseren wat tot meer inzicht kan leiden (zie bijlage: Figuur 6).

4.3 Data-analyse en codering

De data-analyse werd gedaan aan de hand van het boek *Analyseren in kwalitatief onderzoek* (2005) van Hennie Boeije. Zij beschrijft data-analyse als drie stappen van coderen: open, axiaal en selectief coderen. Deze drie fases worden in de volgende paragrafen beschreven.

4.3.1 Open codering

In eerste instantie werd er open gecodeerd. Dit houdt in dat er aan alle relevante informatie uit de *abstracts* een code of *tag* werd toegekend. “Codes zijn een samenvattende notatie voor een stukje tekst, waarin de betekenis van het fragment wordt uitgedrukt” (Boeije 2005, p. 85). De codes zijn een weerspiegeling van wat in de *abstract* is terug te vinden. Dit deden we op een inductieve manier door *bottom-up* te werk te gaan. De *bottom-up* methode houdt in dat het onderzoeksveld in de eerste plaats in detail, deeltje per deeltje, onderzocht wordt om vervolgens een algemeen, theoretisch concept van het onderzoeksobject te bekomen.

Om de analyse te verduidelijken geven we een voorbeeld van een gecodeerde *abstract* uit ons corpus.

Sorribes, Carles PontRovira, Sergi Cortiñas

Journalistic practice in risk and crisis situations: Significant examples from Spain

In a democratic society, the media are central to the communication of **risks** and uncertainties to the **public**. This article presents 10 proposals for improving media coverage in social risk situations. The article focuses on the **production logic** of the media and its **consequences for society**. The proposals and the conclusions of this research are supported by an analysis of three **Spanish cases**: the **risk** implied by the Tarragona chemical complex (one of the biggest in Europe); the **terrorist attacks** on 11 March 2004 in Madrid; and the Carmel tunnel **disaster** in Barcelona on January 2005. The authors are participating in a research project on public perception of risk funded by the Spanish Education Ministry on **public perception** of risk (2004–2007 and 2007–2010).

Deze *abstract* is de samenvatting van een artikel uit *JTPC*, gepubliceerd in 2011. Uit de titel kunnen we al afleiden dat het artikel de journalistieke praktijk bestudeert, meer bepaald in risico- en crisissituaties. Dit is een inhoudelijke klemtoon. Ook specificeert de titel dat het onderzoek gebaseerd is op concrete voorbeelden uit de Spaanse journalistieke geschiedenis. In de samenvatting zelf vinden we ook verwijzingen naar de categorie 'Inhoudelijke klemtonen' terug: *journalistic practice-production logic* (subcategorie 'Journalistieke praktijk'), Spanish (subcategorie 'Landen'), *risk-terrorist attacks-disaster* (subcategorie 'Geweld & criminaliteit'). Hoewel de subcategorie 'Effecten en mediagebruik' niet af te leiden is uit de titel, vormt dit toch een belangrijke inhoudelijke klemtoon in het artikel. De uitdrukkingen '*public*', '*consequences for society*' en '*public perception*' zijn hier aanwijzingen voor. Ten slotte specificeert men ook de gebruikte onderzoeksmethode, namelijk een *case study* ('cases').

Het onderzoeksveld *journalism studies* werd op die manier volledig ontleed en verschillende aspecten werden benoemd. "Dit vormt de start van de begripsvorming of conceptualisering van het veld van onderzoek. Belangrijke en relevante verschijnselen worden benoemd met begrippen en daarmee begint het theoretiseren, al is het nog zeer verkennend van aard" (Boeije, 2005, p. 85). Zoals eerder vermeld, gebruikten we het softwareprogramma Dedoose voor het coderen van de *abstracts*. Danuta Peeters voerde de open codering door voor de oneven jaargangen en Anneleen Aerts voor de even jaargangen.

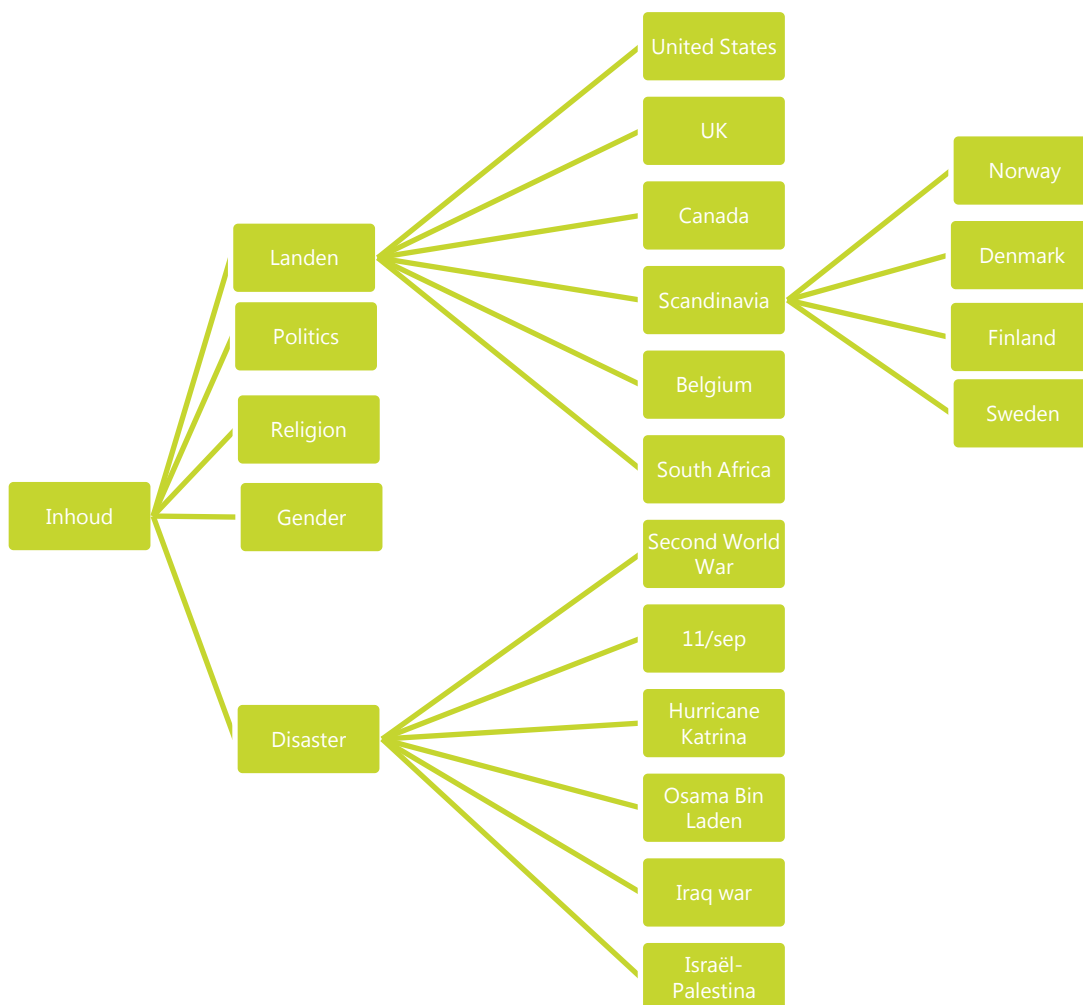
Kenmerkend voor de open codering is dat de onderzoeker al nadenkt over de ordening van de gegevens in een groter geheel. Wij baseerden ons daarvoor op de onderverdeling productie-inhoud-effecten die we terugvinden in het artikel van Brants en Vasterman (2010) en op de inzichten uit onze literatuurstudie.

In deze eerste fase van open coderen is het ook aan te raden om overleg te plegen. "Overleg met anderen kan leiden tot een goed ontwikkeld coderingssysteem, zodat men er zeker van is dat bepaalde fragmenten systematisch bij de 'juiste' code terechtkomen" (Boeije, 2005, 97). Daarom zijn we voor deze eerste fase samen rond de tafel gaan zitten, zodat overleg over de codes en de categorisering steeds mogelijk was. Bij twijfelgevallen werd het analytisch vermogen van de ander geraadpleegd. Er werden ook duidelijke afspraken gemaakt over de lading van de verschillende codes of *tags*. Onder de code *violence* brachten we bijvoorbeeld de volgende onderwerpen onder: *crime, war, abuse, terrorism, conflict, social protest, demonstration, bomb, sex scandals, child victimization* en *murder*.

De voorlopige codeboom die we verkregen na de open codering werd als bijlage (Tabel 7) opgenomen. Zoals eerder vermeld, vertrokken we vanuit de productie-inhoud-effecten onderverdeling van Brants en Vasterman (2010). Deze drie codes voegden we als eerste toe aan de codeboom. Zo vormden zij het uitgangspunt voor de verdere onderverdeling. Productie, inhoud en effecten zijn codes die behoren tot het hoofdniveau (zie bijlage: Tabel 7 - depth 0 in de codeboom). Andere codes die in deze fase tot het hoofdniveau behoren zijn: *activism, journalism, post-cold-war period*, twijfelgeval, *public relations*, onderzoeksmethoden, *glocalization*, mediacontext, *globalism en news quality*. Van deze codes behoren enkel 'Onderzoeksmethoden' en 'Mediacontext' echt tot het eerste abstracte niveau. De andere *tags* werden voorlopig op het hoofdniveau geplaatst, maar zullen later ondergebracht worden onder een andere hoofdcode.

De totale codeboom bestond uit 277 codes. We hebben zoveel mogelijk *tags* toegekend aan de *abstracts* omdat we in deze eerste fase nog niet konden voorspellen hoe vaak een bepaalde code in het corpus zou terugkomen en wat (niet) pertinent zou blijken. Telkens als er een nieuwe code nodig geacht werd, werd deze toegevoegd aan de codeboom en werd de desbetreffende *abstract* eraan gekoppeld. De open codering maakt het ten eerste mogelijk meer vat krijgen op het onderzoeksveld. Ten tweede maakt het de gegevens hanteerbaar en overzichtelijk. Daarnaast bevordert het ook de thematisering wat praktisch is voor het axiaal coderen.

In de codeboom werden er aan de codes van het hoofdniveau subcodes toegekend die op hun beurt ook weer subcodes kregen (zie bijlage: Tabel 7 - depth 1 is een subcode van depth 0, depth 2 is een subcode van depth 1, enz.). Deze eerste codering is nog geen strikte categorisering, aangezien we in deze fase nog verkennend te werk gingen. In de onderstaande figuur geven we een detailbeeld van de hoofdcode 'Inhoud' met enkele van haar subcodes (voor de volledige onderverdeling zie bijlage: Tabel 7):

Figuur 1. Hoofdcode en enkele subcodes 'Inhoud'.

4.3.2 Axiale codering

Na de open codering volgt de axiale codering. Deze fase heeft twee hoofdoelen. “Het eerste doel van axiaal coderen is uit te maken wat de belangrijke en minder belangrijke elementen van het onderzoek zijn. Het tweede doel is het reduceren van de omvang van de gegevens en van het aantal codes” (Boeije, 2005, p. 99). Tijdens de axiale codering werden de volgende stappen doorlopen:

- We bepaalden of de codes die tot nu toe ontwikkeld waren, de verzamelde gegevens voldoende dekten en creëerden nieuwe codes als dit nodig bleek op basis van een tweede lezing.
- Bij de helft van de fragmenten gingen we na of de codes goed werden toegekend of dat ze beter pasten bij een andere code.
- We beslisten welke codes het meest geschikt waren als er synoniemen gebruikt werden.
- We maakten clusters van codes die bij elkaar horen, door hoofdcodes te onderscheiden van subcodes, en naar bewijs of indicaties in de gegevens te zoeken voor de onderverdeling.
- We vergeleken de fragmenten die bij een code werden ondergebracht, en keken of er een voldoende gedetailleerde beschrijving van de categorie te geven was op basis van de fragmenten.
- Als het nodig was, splitsten we codes en voegden we er samen. (Boeije, 2005)

Tijdens de axiale codering gaven we meer structuur aan de codes die we tijdens de open codering aan de *abstracts* toekenden. De hoofdcodes werden ingedeeld op basis van de onderzoeksvragen, namelijk ‘Inhoudelijke klemtonen’, ‘Mediaplatformen’ en ‘Onderzoeksmethoden’. Ook kenden we aan het hoofd-niveau de codes ‘Jaargangen’ en ‘Tijdschriften’ toe (zie bijlage: Tabel 8 - depth 0 in de codeboom). Dit maakt het mogelijk om de tijdschriften onderling te vergelijken en veranderingen over de tijd heen te traceren.

In eerste instantie werden de *abstracts* met de code ‘Twijfelgevallen’ in overleg herbekeken en daarna aan een andere code toegekend of alsnog uit het corpus verwijderd. Vervolgens werden onder de code ‘Inhoudelijke klemtonen’ o.a. de volgende codes en subcodes toegevoegd, verwijderd of gewijzigd. Onder deze hoofdcodes brachten we ten eerste ‘Journalistieke productie’, ‘Inhoud’, ‘Effecten en media-gebruik’, en ‘Mediacontext’ onder (zie bijlage: Tabel 8 - depth 1 in de codeboom). De codes ‘*Public relations*’, ‘*Glocalization*’ en ‘*Post-Cold-War period*’ die tijdens de open codering op het hoofd-niveau stonden, werden verwijderd. ‘*News quality*’ en ‘*Globalism*’ en ‘*Activism journalism*’ werden verplaatst naar respectievelijk ‘Ethiek’, ‘Mediacontext’ en ‘Soorten journalistiek, genres’. Codes werden toegevoegd, verwijderd of gewijzigd bijvoorbeeld als een meer overkoepelende term gepaster was, als een code te weinig voorkwam en dus minder pertinent was, of als er overlapping was met andere categorieën.

Hieronder lichten we één van onze twijfelgevallen kort toe en verklaren we nader waarom we deze *abstract* uiteindelijk niet opnamen in het corpus.

Sabin, Roger
The Wire

The acclaimed HBO television drama *The Wire* (2002-2008) is both journalistic and about journalism. It was created by a former journalist, David Simon; it was part-based on two journalistic investigations (which became Simon’s *Homicide: A Year on the Killing Streets* and Simon and Ed Burns, *The Corner: A Year in the Life of an Inner-city Neighborhood*); and it tells its story in an almost docu-drama style largely inspired by ‘New Journalism’. Most pertinently, Season 5 of the show focuses on a newspaper, *The Baltimore Sun*, and explores in methodical

fashion the failings of modern journalistic practice. The question posed by the season is a simple one: why isn't Baltimore, and by extension America, 'getting the message'? **This essay seeks to explore the roots of The Wire's analysis, the dramatic techniques it utilises to get its argument across, and the reaction to the show in the newspaper industry.** Although comparisons with the industry are inevitable, the essay is more interested in The Wire's manipulation of the 'rhetoric of the real' rather than any correlation with 'the real' itself (always in inverted commas). It is a contention that the show capitalises on the freedom offered by fictional (TV) writing to present a critique that is reformist and nostalgic, but which is informed by Marxist-derived media theory.

Op het eerste zicht wekt deze *abstract* de indruk van een empirische studie door de volgende zin: 'This essay seeks to explore the roots of The Wire's analysis, the dramatic techniques it utilises to get its argument across, and the reaction to the show in the newspaper industry.' Er wordt duidelijk aangegeven wat men precies wil onderzoeken, maar er wordt niet vermeld hoe men te werk gaat. Strikt genomen is het niet duidelijk op welke data deze studie gebaseerd is en welke onderzoeksmethode er gehanteerd wordt. Het is dus ook mogelijk dat dit artikel het resultaat is van een louter literaire studie van kritieken en commentaren over het programma *The Wire*. Daarom besloten we dit artikel niet op te nemen in het uiteindelijke corpus.

Onder de subcode 'Journalistieke productie' werd '*Political economy*' verwijderd en '*Gatekeeping*', '*Role, status*' en '*Mediaconvergence, convergence journalism*' werden onder een andere code ondergebracht respectievelijk 'Nieuwsselectie', 'Journalistieke praktijk' en 'Digitale context'. De *abstracts* gecodeerd met '*Political economy*' werden ondergebracht onder nieuwe subcodes bij 'Mediacontext', namelijk 'Politieke context' en 'Economische context'. De eerder aangemaakte subcodes 'Online research' en 'Historical references' werden veranderd naar de algemene noemer 'Nieuwsbronnen'. De subcode '*Digital technology*' werd verwijderd en ondergebracht bij 'Digitale context'.

De subcode 'Inhoud' onderging enkele veranderingen. De eerder aangemaakte code '*Immigration*' werd verwijderd en ondergebracht onder de code 'Etniciteit'. De categorie 'Landen' werd uitgezuiverd door de landen per continent te plaatsen. 'Ramp' werd verplaatst naar '*Violence*' waarin nog een tweede subtag 'Oorlog en conflict' werd aangemaakt. '*Public opinion and citizenship*' werd verwijderd en ondergebracht bij de code '*Public sphere*'. De volgende codes werden verwijderd: '*Characteristics of the journalist*', '*Grief and mourning*', '*Environment*', '*Sociology*', '*Ideology*', '*Journalism criticism*' en '*Technology*'. De *abstracts* behorend onder deze codes werden herbekeken en eventueel bij een andere code ondergebracht, zoals de *abstracts* met '*Technology*' bij 'Digitale context' bijvoorbeeld. '*Press freedom*' werd verplaatst naar 'Ethiek' en onder de subcode 'Politiek' maakten we een nieuwe subcode aan, namelijk 'Verkiezingen'. Onder de code 'Effecten en mediagebruik' werd de code 'Journalist' verwijderd. 'Mediacontext' kreeg de volgende subcodes: 'Politieke context', 'Economische context', 'Organisatorische context', 'Digitale context', 'Culturele context' en 'Globalisering'.

Binnen de hoofdcode 'Mediaplatformen' werden bij 'Alternatieve media' de codes '*Transnational media*', 'Web media', '*Mobile media*' en '*Visual media*' ondergebracht. Onder '*Mainstream*' werd de code 'Elite' geplaatst en de code '*Multimedia groups*' werd verwijderd.

Onder de hoofdcode 'Onderzoeksmethoden' werden geen grote veranderingen doorgevoerd. De totale codeboom bestond aan het einde van deze fase uit 276 codes.

Meer nog dan bij de open codering werd er in deze fase overleg gepleegd en gediscussieerd: "Samenwerking tussen teamleden bevordert de uitwisseling van alternatieve interpretaties, wat bijdraagt aan de validiteit van de uitkomsten van het onderzoek" (Boeije, 2005, p. 104). Ongeveer de helft van het hele corpus werd dan ook uitvoerig herbekeken in deze fase. Tijdens dit hele proces bleven we nadenken over de gegevens en de codering.

In deze fase werd er voor 10% (of 62 artikels) van het totale corpus een interbeoordelaars-betrouwbaarheidstest uitgevoerd. De Cohens Kappa (Cohen, 1960) werd berekend met het programma IBM SPSS Statistics 20³. De volgende tabel toont de resultaten van de uitgevoerde test:

Tabel 2
Berekening interbeoordeelaars-betrouwbaarheid voor 10% van het totale corpus

		Symmetric Measures			
		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Measure of Agreement	Kappa	,836	,019	96,653	,000
N of Valid Cases		410			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Uit deze tabel leiden we af dat de Cohens Kappa voor dit onderzoek 0,84 bedraagt, wat duidt op een sterke overeenkomst tussen de twee beoordeelaars.

4.3.3 Selectieve codering

In de laatste fase van het onderzoek vindt de selectieve codering plaats. In deze fase zochten we verklaringen voor de onderzoeksvragen aan de hand van de gevonden categorieën. De verschillende codes werden nog eens herbekeken en geordend. De twee vragen die we ons in deze fase stelden, waren: Welke thema's of onderwerpen keren vaak terug en hoe verhouden die verschillende thema's of onderwerpen zich tot elkaar (Boeije, 2005)? Het doel van deze fase is om een duidelijk beeld te kunnen geven van de belangrijkste codes, om eventuele relaties tussen de codes weer te geven om zo uiteindelijk een helder antwoord op de onderzoeksvragen te kunnen geven. Bij moeilijkheden tijdens het bepalen van de exacte codes en categorieën maakten we gebruik van *Keywords in News and Journalism Studies* (2010) van Barbie Zelizer en Stuart Allan.

Inhoudelijke klemtonen

Onder de hoofdcategorie 'Inhoudelijke klemtonen' plaatsten we de volgende codes: 'Landen', 'Effecten en mediagebruik', 'Mediacontext', 'Journalistieke praktijk', 'Journalistieke vorming', 'Geschiedenis', 'Theorie', 'Media-inhoud', 'Deontologie' en 'Soorten en vormen journalistiek'.

³ IBM SPSS Statistics, www.ibm.com/be/nl, [01/08/2012].

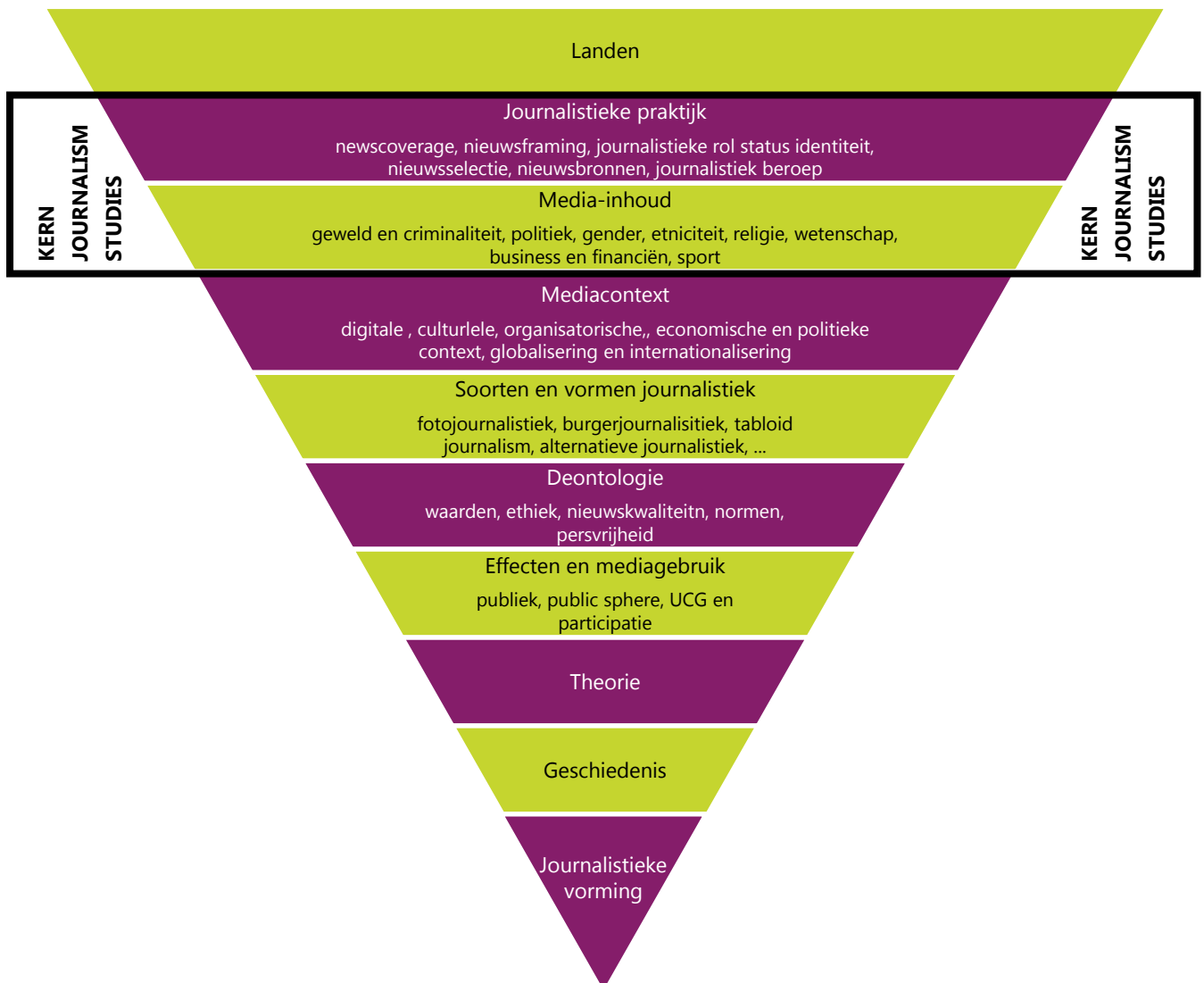
Bij de categorie 'Effecten en mediagebruik' werden de codes '*UGC & participatie*' en '*Public sphere*' toegevoegd die respectievelijk onder 'Soorten en vormen journalistiek' en 'Inhoud' stonden. *User-generated content* en *participatory journalism* impliceren immers mediagebruik. Wanneer we spreken over *public sphere* gaat het meestal over de relatie tussen de media en het publiek en het ontstaan van een publiek debat als effect.

Onder de categorie 'Journalistieke praktijk' namen we de volgende elementen op die eerst onder de code 'Journalistieke productie' stonden: '*News coverage*', 'Nieuwsframing', 'Nieuwsselectie', 'Nieuwsbronnen' en 'Journalistiek beroep'. De te algemene code 'Journalistieke productie' werd verwijderd.

De code 'Inhoud' werd veranderd naar een meer precieze noemer 'Media-inhoud'. Hier wijzigden we de code '*Violence*' naar 'Geweld & criminaliteit'. De codes 'Sport', 'Wetenschap' en 'Business & financiën' werden verplaatst van 'Soorten en vormen journalistiek' naar 'Media-inhoud', aangezien deze categorieën eerder betrekking hebben op de inhoud dan de vorm van de journalistieke tekst. 'Buitenlandse verslaggeving' werd samengevoegd met 'Buitenlands nieuws' en uiteindelijk verwijderd en ondergebracht bij 'Globalisering en internationalisering'.

'Ethiek' en zijn subcodes werden gesplitst en ondergebracht onder de verzamelnaam 'Deontologie' die zich op het hoofdniveau bevindt. Ten slotte werd de categorie 'Soorten journalistiek, genres' omgevormd naar 'Soorten en vormen journalistiek', omdat er enkele codes zoals 'Interview' en 'Documentaire' niet als genre of soort journalistiek konden worden gedefinieerd maar eerder als specifieke vorm van journalistiek. Deze categorie werd uitgezuiverd, zodat misplaatste en weinig voorkomende codes zoals '*Mobile journalism*', '*Trade press*', '*Online journalism*', '*Peace journalism*' en '*Court reporting*' geëlimineerd werden. Bijvoorbeeld '*Online journalism*' werd vaak dubbel getagd met 'Web media' waardoor het mogelijk was deze te schrappen. '*Peace journalism*' werd onder de noemer 'Oorlog en conflict' ondergebracht.

De selectieve codering van de categorie 'Inhoudelijke klemtonen' leidde tot de ontwikkeling van een conceptueel model, voorgesteld in de volgende figuur:

Figuur 2. Conceptueel model inhoudelijke klemtonen binnen journalism studies.

Figuur 2 laat zien welke inhoudelijke thema's binnen *journalism studies* vaak terugkomen en hoe deze zich tot elkaar verhouden. In de rubriek 2.5 *Onderzoek over journalism studies* verwezen we reeds naar de studie van Brants en Vasterman (2010) die voor de inventarisatie van de Nederlandse *journalism studies* vertrokken vanuit een eigen definitie van het onderzoeksveld. Voor hun onderzoek namen ze als uitgangspunt een zelf ontwikkeld model van *journalism studies* waarin ze de discipline voorstellen als een verzameling van concentrische cirkels (zie bijlage: Figuur 7). Volgens hen bestaat de kern van *journalism studies* uit drie aspecten: journalistieke productie, inhoud van het nieuws en de gevolgen ervan. De overige vier onderzoekslagen bestaan uit professionele cultuur; mediaorganisatie; bronnen, pr & voorlichting; en maatschappelijke, economische, politieke en technologische context. Brants en Vasterman stellen dat hoe verder de onderzoekslaag verwijderd is van de kern, hoe minder deze behoort tot *journalism studies*. Onderzoek dat elementen van de journalistieke kern of elementen van de buitenste lagen in relatie en in samenhang met het journalistieke kernproces bestudeert, rekenen zij tot *journalism studies*.

Brants en Vasterman geven met andere woorden weer hoe zij willen dat *journalism studies* eruitziet. Zo stellen ze een hiërarchie op tussen de verschillende onderzoekstopics binnen het vakgebied. Opgenhaffen, d'Haenens en Corten (2011) stellen deze hiërarchie ter discussie. Volgens hen valt het "niet uit te sluiten dat thema's uit de buitenste laag een grotere of meer rechtstreekse impact hebben op de journalistieke praxis dan thema's uit de binnenste lagen" (p. 78).

In tegenstelling tot vorig onderzoek maakt onze onderzoeksmethode het mogelijk om een hiërarchische voorstelling te geven van de inhoudelijke klemtonen binnen *journalism studies* (zie figuur 2). De door ons ontwikkelde hiërarchie gaat echter niet uit van veronderstellingen of vermoedens, maar is gestoeld op numerieke resultaten die uit onze inductieve werkmethode voortvloeien (cf. infra: 5 Resultaten). Om die reden is het voor ons wel gegrond te spreken over een zekere vorm van gradatie binnen *journalism studies*.

De omgekeerde piramide is de meest geschikte vorm om deze hiërarchie te visualiseren. Dit model representeert van onder naar boven de minst voorkomende en meest voorkomende thema's binnen *journalism studies*. De concentrische cirkels, gebruikt door Brants en Vasterman, zijn niet toepasselijk binnen huidig onderzoek. De studie die aan de basis ligt van deze masterscriptie wil beschrijvend zijn. Het hoofddoel van dit onderzoek is dus niet in de eerste plaats om op zoek te gaan naar verbanden en het waarom van bepaalde verschijnselen. In plaats van onze mening te uiten over wat *journalism studies* zou moeten zijn, proberen we een objectief beeld te geven van wat *journalism studies* 'is'. In het model van Brants en Vasterman worden er wel relaties voorgesteld die we niet met zekerheid kunnen staven op basis van huidig onderzoek. Daarom kozen we voor een louter hiërarchische structuur zonder de visualisering van concrete onderlinge relaties.

Uiteraard zijn de hiërarchische niveaus niet geheel afzonderlijk te beschouwen en staan ze allemaal in min of meerdere mate met elkaar in verband. Alle vermelde categorieën in figuur 2 kunnen zo vasthangen aan eenzelfde *abstract* uit ons corpus. Logischerwijs is de kans groter dat een categorie samen voorkomt met één van de bovenliggende lagen dan met de minder voorkomende onderliggende niveaus. We kunnen wel een aantal meer opvallende relaties aanhalen die regelmatig in ons corpus terugkeren: mediacontext en journalistieke praktijk, deontologie en journalistieke praktijk, media-inhoud en journalistieke praktijk.

Als we ons model en dat van Brants en Vasterman naast elkaar leggen, stellen we vast dat wat zij als journalistieke kern beschouwen niet geheel deel uitmaakt van de onderzochte kern binnen *journalism studies*. Terwijl de journalistieke praktijk en de media-inhoud een hoge positie binnen de gradatie bekleden, bevindt het thema effecten en mediagebruik zich eerder onderaan de piramide. De journalistieke kern die we uit ons onderzoek afleiden, bestaat enkel uit journalistieke praktijk en media-inhoud. Ook de onderzoekstopics mediacontext en journalistieke vorming bevinden zich op een geheel ander niveau in ons model vergeleken met dat van Brants en Vasterman waarin mediacontext het verst verwijderd is van de kern en journalistieke vorming deel uitmaakt van de eerste onderzoekslaag.

Dat 'Landen' de hoogste positie in de piramide bekleedt en dus als categorie het meeste voorkomt, hoeft nauwelijks te verbazen. Om empirische data te verzamelen ligt het immers voor de hand dat men zich op een bepaald geografisch gebied concentreert. Daarom rekenen we 'Landen' ook niet tot de kern van *journalism*

studies. De niveaus theorie en geschiedenis bevinden zich ver van de journalistieke kern. Dit is niet verwonderlijk, aangezien het brede begrippen zijn die in bepaalde mate inherent zijn aan empirisch onderzoek. Om empirische uitspraken te kunnen doen is een onderzoeker genoodzaakt een minimale dosis geschiedenis en theorie in acht te nemen. We kunnen stellen dat expliciet onderzoek naar geschiedenis en theorie minder vaak voorkomend is, omdat dit ruime begrippen zijn die vandaag moeilijk hanteerbaar zijn binnen onderzoek.

Voor de overige twee onderzoeksvragen was het minder interessant om een conceptueel model uit te werken. De verhoudingen tussen de verschillende categorieën worden in het hoofdstuk 5 *Resultaten* en in de bijlagen visueel voorgesteld en toegelicht aan de hand van grafieken. In wat volgt geven we een overzicht van de aanpassingen die we tijdens de selectieve codering van deze onderdelen doorvoerden.

Mediaplatformen

De hoofdpdeling in de categorie 'Mediaplatformen' bestaat in deze fase uit 'Nieuwe media', '*Mainstream media*' en 'Visuele media'. Binnen deze verzameling schrapten we de volgende elementen: 'Alternatieve media', 'Traditionele media', '*Transnational media*' en '*Mass media*'. De *abstracts* met de code '*Transnational media*' werden herbekeken en waar mogelijk bij de categorie 'Globalisering en internationalisering' ondergebracht. De groepen 'Elite media', '*Broadcast media*' en 'Print media' voegden we toe aan de noemer '*Mainstream media*'. De code 'Nieuwe media' bevat de subcodes 'Web media' en 'Mobiele media'. Voor dit onderdeel stellen we vast dat onze uiteindelijke categorisering in grote lijnen overeenkomt met de onderverdeling die Opgenhaffen, d'Haenens en Corten (2011) maakten voor mediaplatformen in hun onderzoek naar de Vlaamse *journalism studies*.

Onderzoeksmethoden en -types

Uit de categorie 'Onderzoeksmethoden & -types' werden de methodes die het minst voorkwamen of geen strikte methode waren, verwijderd. Het betreft de volgende codes: '*Participation*', 'Beschrijvend onderzoek', '*Archival research*', '*Empirical research*', '*Generic analysis*', '*User-based analysis*', '*Systematic analysis*'. Onze uiteindelijke categorisering van onderzoeksmethoden en -types bestaat uit maar liefst 26 verschillende manieren van onderzoek.

Voor de selectieve codering gingen we op dezelfde manier te werk als bij de axiale codering. We gingen echter nog een stap verder en inventariseerden welke thema's veel voorkwamen en hoe deze zich tot elkaar verhielden. Op het einde van deze fase zetten we de codes om naar het Nederlands. Voor de termen die geen volwaardig Nederlands equivalent hadden, hebben we het Engelstalige naamwoord behouden. De definitieve codeboom (zie bijlage: Tabel 9) bestaat uit 219 codes.

Onderstaande tabel bevat een nadere toelichting bij enkele meer abstracte categorieën die deel uitmaken van de definitieve codeboom:

Tabel 3

Beschrijving van enkele meer abstracte categorieën

Categorie	Beschrijving
Inhoudelijke klemtonen	
Deontologie	omvat alles wat te maken heeft met de waarden, normen en ethische standaarden van de journalist en nieuwswaardigheid (bv. ook rechten en plichten, verwachtingen, gedragsregels en persvrijheid).
Effecten en mediagebruik <i>Public sphere</i>	zijn volgens Zelizer en Allan (2010) "discursive forums in which public sentiment, attitudes and opinions are formed and articulated" (p. 126). <i>Abstracts</i> met verwijzingen naar <i>public life, popular culture, democracy, public discourse/debate, citizenship</i> en <i>public opinion</i> werden o.a. tot deze categorie gerekend.
<i>UGC & participatie</i>	<i>User-generated content</i> is "content provided by ordinary citizen journalists that is processed into news" (Zelizer & Allan, 2010, p. 164). Deze categorie omvat al wat te maken heeft met de burger en zijn bijdrage aan nieuwsproductie.
Journalistieke praktijk	omvat al wat betrekking heeft op de journalist, zijn product, werkproces en directe werkomgeving.
<i>Newscoverage</i>	omvat al wat betrekking heeft op het nieuwsproduct zelf (behandelde thema's, onderwerpen, enz.).
<i>Nieuwsframing</i>	is "the way in which the news media organize reality for presentation to the public" (Zelizer & Allan, 2010, p. 48). <i>Abstracts</i> met verwijzingen naar <i>narrative, rhetorical structures, reporting styles, positioning</i> werden o.a. tot deze categorie gerekend.
<i>Journalistiek beroep</i>	omvat al wat betrekking heeft op het welzijn van de journalist en zijn werkomstandigheden.
Mediacontext <i>Digitale context</i> <i>Globalisering & internationalisering</i>	bv. mediaconvergentie, <i>online newsroom</i> , enz. bv. buitenlandse correspondenten, internationale netwerken, vergelijkende studies, internationaal nieuws, enz.
<i>Organisatorische context</i> <i>Culturele context</i>	bv. mediabeleid, organisatiecultuur, regularisatie, enz. bv. relatie journalistiek en samenleving
Soorten en vormen journalistiek <i>Burgerjournalistiek</i>	is "a type of journalism in which ordinary citizens adopt the role of a journalist in order to participate in newsmaking" (Zelizer & Allan, 2010, p. 18).
<i>Alternatieve journalistiek</i>	is "a type of journalism best defined as a distinct form from the mainstream. Alternative journalism typically positions itself against governmental and economic excess so as to be aligned with the individual labour, the marginalized and the disempowered." (Zelizer & Allan, 2010, p. 4).
Mediaplatformen	
Nieuwe media	omvat alle mediaplatformen die digitale interactie mogelijk maken. (bv. web media, mobiele media, sociale media, ...)
Mainstream media	of traditionele media omvatten alle grote distributiekkanalen (commercieel, nationaal, elite, populair, winstboekend).

5 Resultaten

In wat volgt bespreken we in detail de resultaten van het onderzoek. In de eerste plaats bekijken we de inhoudelijke klemtonen die binnen *journalism studies* gelegd worden. Vervolgens gaan we na welke mediaplatformen tot nu toe onderzocht werden. Ten slotte bestuderen we de onderzoeksmethodes die we in het onderzochte corpus konden terugvinden. Hierbij moeten we opmerken dat de aard van het corpus veranderd is. Het corpus bestaat niet langer uit *abstracts* of artikels maar uit stukjes gecodeerde tekst. Concreet betekent dit dat een *abstract* verschillende subcodes die tot één hoofdcode behoren kan bevatten. Daardoor is het niet mogelijk uitspraken te doen op basis van het aantal artikels, maar zullen de resultaten berekend worden op basis van het aantal stukjes gecodeerde tekst binnen de betreffende categorie. Het doel van het onderzoek is immers uitspraken te doen over het hele onderzoeksveld *journalism studies* en niet over de individuele artikels.

5.1 Inhoudelijke klemtonen

In dit onderdeel geven we een antwoord op de vraag: *Welke inhoudelijke klemtonen worden er gelegd binnen journalism studies?* We onderzoeken o.a. wat er in mindere of meerdere maten onderzocht werd binnen *journalism studies* en of er nog andere opvallende elementen te traceren zijn die deze jonge discipline typeren.

Ten eerste gaan we na welke landen tot nu toe binnen *journalism studies* onderzocht werden. In de tweede plaats bekijken we de resultaten voor de categorie media-inhoud. Daarna komt de kern van *journalism studies*, namelijk de journalistieke praktijk aan bod. Vervolgens onderzoeken we in ruimere zin in hoeverre de mediacontext onderzocht wordt. Ten slotte bestuderen we de overige onderzoeksthema's – effecten en mediagebruik, soorten en vormen journalistiek, en deontologie – en gaan we na welke inhoudelijke variatie is terug te vinden binnen de publicaties.

Landen

In eerste instantie kunnen we nagaan hoe internationaal *journalism studies* is door te bekijken welke landen onderzocht worden. In deze categorie zijn geen landen opgenomen die deel uitmaken van media-inhoud. Onder deze categorie rekenen we bijvoorbeeld een wetenschappelijk artikel waarin men de journalistieke productie uit de Amerikaanse krant *The New York Times* onderzoekt. De bijhorende *abstract* van dit artikel krijgt dan de code 'VS'.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal toegekende codes per continent en land:

Tabel 4

Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie continenten/landen in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011

	JS (n = 320) % (n)	JTPC (n = 214) % (n)	JP (n = 94) % (n)
Continenten en landen			
Europa	52,5 (168)	47,2 (101)	55,3 (52)
Noord-Amerika	28,8 (92)	24,8 (53)	29,8 (28)
Azië	7,5 (24)	12,1 (26)	7,4 (7)
Afrika	3,4 (11)	4,2 (9)	2,1 (2)
Australië	1,9 (6)	4,7 (10)	4,3 (4)
Arabische Wereld	3,1 (10)	1,9 (4)	1,1 (1)
Latijns-Amerika	1,6 (5)	3,7 (8)	-
Nieuw-Zeeland	1,3 (4)	1,4 (3)	-

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Op basis van de onderzoeksoutput (Tabel 4) stellen we een duidelijke Europese/Noord-Amerikaanse dominantie vast. Samen vertegenwoordigen Europa en Noord-Amerika 81,3% (*Journalism Studies*, 2000), 72% (*Journalism: Theory, Practice and Criticism*, 2000) en 85,1% (*Journalism Practice*, 2007) van het totaal aantal toegekende codes voor de categorie 'Landen' per tijdschrift. Daarvan ligt voor ongeveer 2/3 van de toegekende codes de focus op Europa en voor de overigen op Noord-Amerika.

Binnen Europa zorgen de publicaties met een focus op het VK voor de overhand (zie bijlage: Tabel 10 - 24,7% in *JS*, 17,8% in *JTPC* en 22,3% in *JP*). Voor Noord-Amerika kunnen we opmerken dat de artikelen over *US journalism* verantwoordelijk zijn voor de dominantie (zie bijlage: Tabel 10). Zij bekleden respectievelijk 25,9%, 22,9% en 25,5% van het totaal aantal toegekende codes voor de categorie 'Landen'. Voor Canada liggen die percentages een stuk lager, namelijk 2,8%, 1,4% en 4,3%. In dit opzicht kunnen we dus beter spreken over een VK/VS-tendens in plaats van een Europese/Noord-Amerikaanse dominantie. In de drie tijdschriften vormen deze twee landen immers zo'n 50% van het totaal aantal toegekende codes voor de categorie 'Landen' (zie bijlage: Tabel 10 - 50,6% in *JS*, 40,7% in *JTPC* en 47,8% in *JP*).

Het aantal landen dat bestudeerd wordt, varieert van tijdschrift tot tijdschrift. *JS* onderzoekt journalistiek in 53 verschillende landen ten opzichte van 48 landen in *JTPC* en 21 landen in *JP* (zie bijlage: Tabel 10). Hierbij is het belangrijk op te merken dat de steekproef voor *JS* het grootst is, gevolgd door *JTPC* en *JP* (dat slechts bestaat sinds 2007). Verder stellen we vast dat er meer toegekende codes zijn in *JS* voor bijvoorbeeld Spanje (zie bijlage: Tabel 10, 7 in *JS*, 6 in *JTPC*, 3 in *JP*). Toch ligt het percentage voor *JS* lager dan het percentage voor *JTPC* en *JP*. Ook dit heeft te maken met de grootte van de steekproef die voor *JS* groter is, omdat het tijdschrift meer artikelen per *issue* publiceert.

Wat nog opvalt, is dat Israël opmerkelijk meer aanwezig is in *JTPC* (7,5%) dan in *JS* (0,3%) en in *JP* (2,1%) (zie bijlage: Tabel 10). Uit de tabel in de bijlage kunnen we ook constateren dat België en Nederland zich in de top 10

van bestudeerde Europese landen bevinden. België en Nederland zijn goed voor respectievelijk de zesde en zevende plaats na het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Spanje, Zweden en Frankrijk. Binnen het Afrikaans continent gaat de aandacht vooral naar Zuid-Afrika (zie bijlage: Tabel 10 - 5,5% t.o.v. 1,6% voor de tweede plaats Zimbabwe).

Media-inhoud

Een tweede belangrijke categorie is het onderzoek waarin de inhoud van de media centraal staat (zie Tabel 5). Uit tabel 5 kunnen we vaststellen dat de thema's geweld en criminaliteit (37% in *JS*, 37,6% in *JTPC* en 40,7% in *JP*) en politiek (35,8% in *JS*, 34,4% in *JTPC* en 40,7% in *JP*) opvallend goed vertegenwoordigd zijn. Samen bedekken ze zo'n 80% van het totaal aantal toegekende codes voor de categorie media-inhoud. In het tijdschrift *Journalism Studies* gaat het vaker over verkiezingen (12,1%) dan bij *JTPC* (4,8%) of *JP* (7,4%).

Daarnaast is ook gender een belangrijk inhoudelijk thema (8% in *JS*, 12,8% in *JTPC* en 7,4% in *JP*). Hierbij moeten we wel opmerken dat we gender ook vaak *getagd* hebben als het over vrouwelijke journalisten ging en niet noodzakelijk over de media-inhoud. Dit geldt voor 28% van alle artikels die de code 'Gender' kregen toegekend.

Relatief wat minder doet men onderzoek naar etniciteit, religie, business en financiën, wetenschap en sport. In *Journalism Studies* gaat het vaak over de islam als men religieuze inhoud onderzoekt (5,2% op een totaal van 7,5%). In slechts enkele gevallen – nooit meer dan twee – gaat het over muziek, *gossip & celebrity*, kunst, reizen of gezondheid. De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal toegekende codes voor 'Media-inhoud':

Tabel 5

Percentage en totaal aantal toegekende codes voor de categorie 'Media-inhoud' in *JS*, *JTPC* en *JP* van 2000 tot en met 2011

	JS (n = 173) % (n)	JTPC (n = 125) % (n)	JP (n = 27) % (n)
Media-inhoud			
Geweld & criminaliteit	13,3 (23)	19,2 (24)	14,8 (4)
Oorlog & conflict	8,1 (14)	4 (5)	-
Irak	5,2 (9)	4,8 (6)	14,8 (4)
Israël-Palestina	3,7 (6)	1,6 (2)	-
WOII	3,7 (6)	0,8 (1)	-
Ramp	0,6 (1)	0,8 (1)	-
11/sep	1,7 (3)	4 (5)	7,4 (2)
Orkaan Katrina	1,2 (2)	2,4 (3)	3,7 (1)
Politiek	23,7 (41)	21,6 (27)	33,3 (9)
Verkiezingen	12,1 (21)	4,8 (6)	7,4 (2)
Gender	8 (14)	12,8 (16)	7,4 (2)
Etniciteit	4 (7)	9,6 (12)	-
Religie	2,3 (4)	1,6 (2)	3,7 (1)
Islam	5,2 (9)	0,8 (1)	-
Wetenschap	1,2 (2)	7,2 (9)	-
Business & financiën	4 (7)	1,6 (2)	-

Journalistieke praktijk

Een derde opmerkelijke categorie die bestudeerd wordt, is de categorie die wij journalistieke praktijk genoemd hebben. Onder deze categorie rekenen we de volgende onderdelen: *news coverage*; nieuwsframing; journalistieke rol, status & identiteit; nieuwsselectie; nieuwsbronnen en meer algemeen het journalistieke beroep. Uit tabel 11 in de bijlage kunnen we afleiden dat binnen de drie tijdschriften vooral aandacht besteed wordt aan *news coverage* en nieuwsframing. Omvangrijk zijn ook de onderzoeken die gaan over rol-, status- en identiteitpercepties. Wat nog opvalt, is dat er betrekkelijk weinig aandacht besteed wordt aan persoonlijke eigenschappen van de journalist en de journalist in zijn werkomgeving (zie bijlage: Tabel 11 - JS 4,6%, JTPC 5,6%, JP 5%).

Mediacontext

De bredere context waarin journalisten opereren, vormt eveneens een belangrijke inhoudelijke klemtoon binnen onderzoek naar journalistiek. Hieronder vallen zowel mediabeleid (organisatorische context), economie (economische context), politiek (politieke context) en samenleving (culturele context) als nieuwe media en convergentieprocessen (digitale context). Meer algemeen rekenen we ook globalisering tot deze categorie. De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal toegekende codes voor de categorie 'Mediacontext':

Tabel 6

Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Mediacontext' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011

	JS (n = 90) % (n)	JTPC (n = 51) % (n)	JP (n = 36) % (n)
Mediacontext	15,6 (14)	5,9 (3)	5,6 (2)
Digitale context	15,6 (14)	35,3 (18)	41,7 (15)
Globalisering & internationalisering	22,2 (20)	25,5 (13)	11,1 (4)
Culturele context	15,6 (14)	15,7 (8)	5,6 (2)
Organisatorische context	13,3 (12)	9,8 (5)	19,4 (7)
Economische context	7,8 (7)	3,9 (2)	13,9 (5)
Politieke context	10 (9)	3,9 (2)	2,8 (1)

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 6 toont duidelijk de trend van de digitalisering van de media (JS 15,6%, JTPC 35,3% en JP 41,7%). Vandaag de dag wordt het nieuws steeds vaker geconsumeerd via digitale media zoals computers, mobiele telefoons, smartphones, e-readers, enz. Door deze digitalisering van de mediaketen is er mediaconvergentie. In het corpus dat we onderzochten, kwamen dan ook veel artikels voor die spraken over deze technologische verschuivingen en de mediaconvergentieprocessen die daarmee gepaard gaan. We stellen ook vast dat het aantal publicaties met een focus op digitale context sterk toeneemt vanaf het jaar 2007. Dit is vermoedelijk te wijten aan de toenemende opkomst van nieuwe vormen van digitale media en hun gebruik (2007: 6 publicaties, 2008: 5 publicaties, 2009: 12 publicaties, 2010: 7 publicaties, 2011: 12 publicaties).

Opmerkelijk is dat het thema globalisatie meer aanwezig is in de tijdschriften *JS* (22,2%) en *JTPC* (25,5%) dan in het meest recente tijdschrift *JP* (11,1%). Een ander opvallend kenmerk van deze categorie was dat er relatief weinig onderzoek verricht wordt naar economische en organisatorische aspecten van de ontwikkelingen – zoals concurrentie, invloed van pr en commercialisering – waarmee de journalistiek vandaag geconfronteerd wordt. Bij 'Politieke context' moeten we opmerken dat veel publicaties gecodeerd zijn onder de categorie 'Politiek' bij 'Media-inhoud' in plaats van bij 'Mediacontext'. We spreken enkel over politieke context als politiek als externe factor een invloed heeft op de media of journalistiek.

Soorten en vormen journalistiek

Een andere categorie doet onderzoek naar soorten en vormen van journalistiek zoals burgerjournalistiek, lokale journalistiek, alternatieve journalistiek, opiniejournalistiek, enz. (zie bijlage: Tabel 12). Burgerjournalistiek hangt erg nauw samen met de digitalisering van het medialandschap. Dankzij de vele interactieve online nieuwssites en *blogs* kan iedereen zich journalist noemen. Zoals we in de inleiding al aanhaalden maakt technologie het voor iedereen mogelijk informatie te produceren en te verspreiden. De enige twee concrete vormen die bestudeerd worden zijn de documentaire en het interview. Uit deze resultaten kunnen we ook afleiden dat freelance journalistiek betrekkelijk weinig voorkomt binnen het corpus, ook al is dit één van de vormen journalistiek die de journalistieke cultuur mee vormgeeft en een groot deel van de journalistieke inhoud uitmaakt (Wahl-Jorgensen, 2010).

Effecten en mediagebruik

Een aantal onderzoekers richten zich ook op effecten van journalistieke publicaties en mediagebruik (zie bijlage: Tabel 13). Er zijn de facto meer publicaties over journalistieke effecten, omdat een deel van de categorie 'Web media' en meer specifiek de categorie '*Blogs*' ook effecten behelzen. Als het over een gespecificeerde onderzoeksgroep gaat bij de mediagebruikers of het publiek, dan gaat het meestal over het mediagebruik van jongeren.

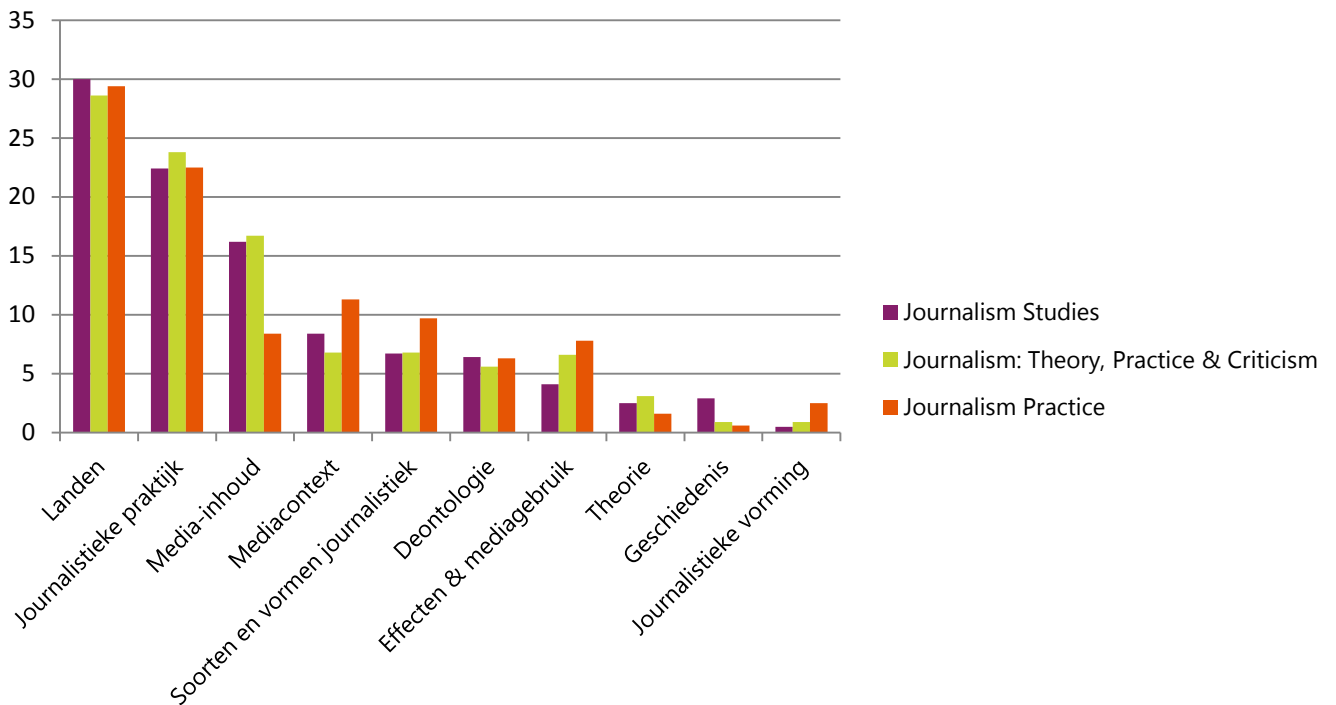
Deontologie

Omvangrijk zijn ook de verschillende onderzoeken die we onder de categorie 'Deontologie' rekenen. Onder deontologie verstaan we de waarden, normen, idealen en kwaliteitsprincipes die een journalist nastreeft en ook de omgang met de beroepsethiek en de persvrijheid. Ongeveer 50% van het aantal toegekende *tags* voor 'Deontologie' werd als 'Waarden' gecodeerd. De andere 50% wordt grotendeels verdeeld over 'Ethiek', 'Kwaliteit' en 'Normen'. Slechts in enkele gevallen spreekt men over 'Persvrijheid' in *JS* en *JTPC* (zie bijlage: Tabel 14).

Theorie, geschiedenis en journalistieke vorming

In mindere mate doet men onderzoek naar theorie, geschiedenis en journalistieke vorming. *JS* en *JTPC* bevatten meer artikels met een theoretisch perspectief dan *JP*, respectievelijk 27, 23 en 5 gecodeerde stukjes tekst per tijdschrift. Dit is niet verwonderlijk als we de missie van *Journalism Practice* in acht nemen. Zoals de titel aangeeft, spitst dit tijdschrift zich voornamelijk toe op de journalistieke praktijk. Verder stellen we vast dat er vooral in *JS* (zie bijlage: Tabel 16 - 2,9% - 0,9% in *JTPC* en 0,6% in *JP*) onderzoek wordt gedaan naar geschiedenis.

De onderstaande figuur geeft een overzicht van de percentages toegekende codes voor de hoofdcategorie 'Inhoudelijke klemtonen':

Figuur 3. Percentages toegekende codes voor de categorie 'Inhoudelijke klemtonen' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011.

5.2 Mediaplatformen

De tweede onderzoeksvraag waarop we in deze masterscriptie een antwoord willen geven is: *Welke mediaplatformen komen aan bod in journalism studies?* In dit onderdeel bekijken we de resultaten van het onderzoek voor het onderwerp 'Mediaplatformen'.

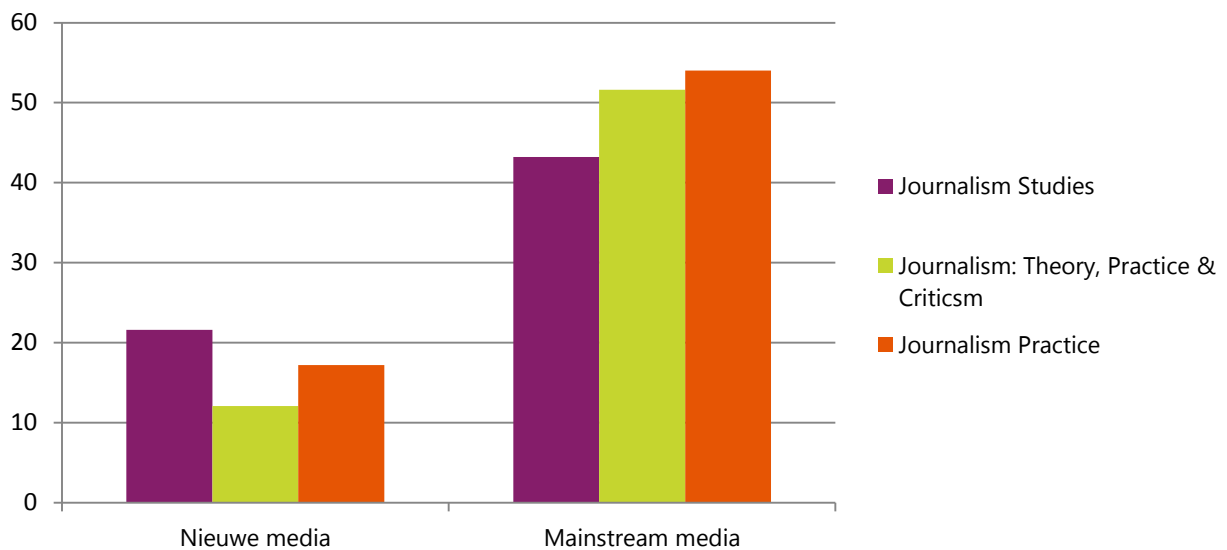
Aan de hand van onze onderzoeksresultaten (zie figuur 4) kunnen we vaststellen dat er nog steeds veel onderzoek gedaan wordt naar de traditionele of *mainstream* media (41,4% in JS, 51,6% in JTPC, 54% in JP). Daarbinnen krijgen vooral de oudere mediatypes, krant en televisie, de meeste aandacht (zie bijlage figuur 9 en figuur 10). Er wordt het vaakst onderzoek gedaan naar elitemediën (nationaal, commercieel, populair, winstboekend). Enkele onderzochte media die regelmatig terugkeerden, zijn bijvoorbeeld *The New York Times*, *The Guardian*, *The Times*, *The Washington Post* en de *BBC*. Ook hier vinden we een duidelijke VK/VS-tendens terug (cf. supra).

Onder de nieuwe media rekenen we web media en mobiele media. Binnen de web media legt men een specifieke nadruk op *blogs* ($n=11$), maar het zijn de websites van kranten die de meeste aandacht krijgen. Nieuwe nieuwsfora en sociale media zoals *Facebook*, *Twitter*, *Youtube* en *Skype* worden zo goed als niet bestudeerd. Wanneer men binnen het corpus mobiele media ($n=2$) onderzoekt, bestudeert men hoe journalisten deze media gebruiken

binnen het nieuwsproductieproces. We constateren wel dat het aantal publicaties met een focus op nieuwe media steeds toeneemt (van 0 publicaties in 2000 naar 26 in 2011), ook al worden nieuwe media relatief weinig onderzocht vergeleken met *mainstream* media.

Alternatieve media worden slechts marginaal bestudeerd in deze tijdschriften. Af en toe onderzoekt men visuele media zoals *video*, *infographics* en afbeeldingen, maar deze worden meestal bestudeerd in hun bredere context, namelijk hoe ze gebruikt worden om tekstuele informatie te verduidelijken of weer te geven in de krant, op de televisie of het web.

De onderstaande figuur visualiseert een procentuele vergelijking van 'Nieuwe media' en 'Mainstream media':

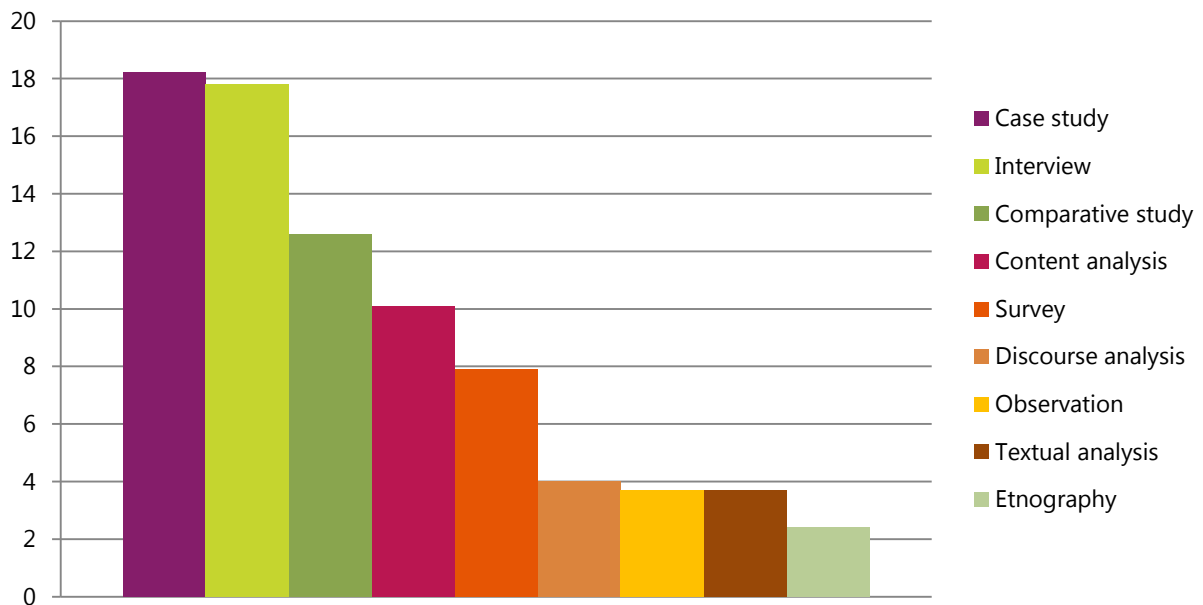
Figuur 4. Procentuele vergelijking van 'Nieuwe media' en 'Mainstream media' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011.

5.3 Onderzoeksmethoden en -types

De derde onderzoeksvraag in deze masterscriptie luidt als volgt: Welke onderzoeksmethoden hanteren onderzoekers binnen *journalism studies*? In deze paragraaf bekijken we de resultaten voor de categorie 'Onderzoeksmethoden & -types' (zie figuur 5).

Uit de onderstaande figuur blijkt dat er het vaakst gevalstudies gebruikt worden. Andere veelvoorkomende onderzoeksmethoden zijn interviews, vergelijkende studies, inhoudsanalyses en surveys. Hierbij moeten we wel een kanttekening maken. We hebben immers enkel de onderzoeksmethoden opgenomen die expliciet in de *abstracts* vermeld werden. Hadden we zelf methodes toegekend op basis van de inhoud van de *abstracts* dan zou het aantal voor 'Content analysis' en 'Textual analysis' bijvoorbeeld nog een stuk hoger komen liggen.

De onderstaande figuur geeft een overzicht van de percentages toegekende codes voor de hoofdcategorie 'Onderzoeksmethoden en -types':

Figuur 5. Percentages voor de categorie 'Onderzoeksmethoden en -types' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011.

Voor de onderzoeksmethoden werd er ook nagegaan in welke mate verschillende werkwijzen samen gecombineerd werden binnen één onderzoek. *Content analysis* werd zo bijvoorbeeld vaak gebruikt samen met het interview ($n=18$), met een vergelijkende studie ($n=17$) of met een gevalstudie ($n=13$). De *case study* wordt ook vaak gecombineerd met het interview ($n=17$) of een vergelijkende studie ($n=11$). Verder kunnen we nog de combinatie interview en observatie vermelden ($n=12$). Ten slotte valt het ook op dat men geregeld een kwantitatieve én een kwalitatieve aanpak hanteert in het geval dat men verschillende methoden combineert ($n=14$).

De algemene bevindingen uit dit hoofdstuk kunnen we grotendeels terugkoppelen aan de kernideeën uit de literatuurstudie. Zo stellen we vast dat *journalism studies* een erg breed onderzoeksveld is waardoor de definiëring ervan bemoeilijkt wordt. Toch worden bepaalde onderzoeksthema's, media en geografische gebieden opvallend meer belicht dan anderen. Zo wordt er voornamelijk onderzoek gedaan naar traditionele media, zogenaamde *hard journalism topics* (bv. geweld, criminaliteit en politiek) en Angelsaksische journalistiek. *Journalism studies* is dus nog niet zo internationaal georiënteerd als menig auteurs beweren. In de rubriek 6.1 *Onderzoeksbevindingen* lichten we deze bevindingen nog verder toe.

6 CONCLUSIE EN DISCUSSIE

Het doel van dit onderzoek was het jonge onderzoeksdomein *journalism studies* in kaart te brengen om een accuraat beeld van het veld te ontwikkelen. Enerzijds wilden we een overzicht geven van de trends en focuspunten in dit studiegebied, anderzijds gingen we na waar de blinde vlekken liggen. Dit deden we door een corpus van Engelstalige wetenschappelijke artikels uit de vooraanstaande tijdschriften *JS*, *JTPC* en *JP* samen te stellen, over een periode van twaalf jaar. Concreet bestudeerden we ten eerste welke inhoudelijke klemtonen er binnen *journalism studies* gelegd werden. In tweede instantie gingen we na welke mediaplatformen de aandacht kregen binnen dit onderzoeksveld. Als laatste onderzochten we ook welke onderzoeksmethoden en –types er binnen journalistiek onderzoek gehanteerd werden. In dit hoofdstuk zetten we de belangrijkste bevindingen van het onderzoek nog eens op een rij. Daarnaast is het nodig nog enkele kanttekeningen te maken bij de gebruikte onderzoeksmethode. Tot slot geven we een aantal suggesties voor vervolgonderzoek.

6.1 Onderzoeksbevindingen

In deze paragraaf vatten we de belangrijkste resultaten samen voor de drie afzonderlijke onderzoeksvragen: Welke inhoudelijke klemtonen worden er gelegd binnen *journalism studies*? Welke mediaplatformen komen aan bod in *journalism studies*? Welke onderzoeksmethoden hanteren onderzoekers binnen *journalism studies*?

Inhoudelijke klemtonen

De Angelsaksische dominantie waarover ondermeer Wahl-Jorgensen en Hanitzsch (2009) spreken, leidden we ook af uit onze onderzoeksoutput voor de categorie 'Landen'. Dit houdt in dat voornamelijk de Amerikaanse en Britse journalistieke productie onderzocht wordt. Die VS/VK-tendens kunnen we logischerwijs toeschrijven aan twee factoren. Enerzijds bestaat het onderzochte corpus enkel uit Engelstalige artikels. Anderzijds ontstond de professionele journalistiek ook voornamelijk in deze landen waar men altijd meer aandacht gehad heeft voor het journalistieke vak en zijn ontwikkeling. De eerstvolgende landen na de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk behoren ook tot de Westerse wereld. Als men zich focust op andere landen of culturen, gaat het meestal slechts om een paar onderzoeken waardoor onderbouwd vervolgonderzoek moeilijk is.

Voor de tweede belangrijke categorie 'Media-inhoud' stelden we vast dat onderzoekers zich voornamelijk concentreren op *hard journalism*. Thema's zoals geweld, criminaliteit en politiek worden veelvuldig bestudeerd. Inhoudelijke onderwerpen zoals muziek, kunst, reizen, gezondheid en sensatie, wat men ook wel *soft news* noemt, wordt zo goed als niet onderzocht. Nochtans zijn zulke *lifestyle*-thema's erg in trek bij het publiek en investeren ook klassieke kranten meer geld om zich met zulke journalistiek in te laten. Dit valt op als we de opkomende krantenbijlagen – bijvoorbeeld *De Muze* bij *De Morgen* – en nieuwe rubrieken beschouwen.

Ook al werd de code 'Geweld & criminaliteit' het meest toegekend binnen de categorie 'Media-inhoud', toch blijven grote maatschappelijke thema's zoals bijvoorbeeld burgeroorlogen, massagenocide en hongersnood in Afrika onaangeroerd (Cushion, 2008). Verder is ook politiek een belangrijk inhoudelijk thema, waarbij het vaak gaat over verkiezingen. Als de relatie tussen inhoud en effecten of mediagebruik onderzocht wordt, betreft het bovendien politieke inhoud eerder dan geweld en criminaliteit, business en financiën, wetenschap, gender of etniciteit. Ten slotte kunnen we opmerken dat de islam een veelvoorkomend onderwerp is, wanneer het gaat over religie.

In tegenstelling tot wat Brants en Vasterman (2010) voor de Nederlandse *journalism studies* vaststelden, bleek uit ons onderzoek dat de journalistieke kern, of de journalistieke praktijk, goed vertegenwoordigd is binnen de categorie 'Inhoudelijke klemtonen'. Hierbij blijft het meestal wel bij erg algemene onderzoeksuitgangspunten met de nadruk op het journalistieke product en nieuwsproductie, weergegeven door de subcodes 'News coverage', 'Nieuwsframing' en de hoofdcode 'Journalistieke praktijk'. Uit de resultaten bleek bijvoorbeeld dat er weinig onderzoek gedaan werd naar relaties, zoals de relatie tussen nieuwsorganisaties, de journalist en de inhoud van zijn product.

Uit de categorie 'Mediacontext' leidden we af dat journalistiek en haar nieuwe digitale context onderzocht worden. Hierbij bestudeert men dan meer specifiek hoe de waarden en attituden van journalisten (niet) veranderen in die wijzigende omgeving van mediaconvergentie en *online newsrooms*. Een tweede opvallend kenmerk van deze categorie was dat er relatief weinig onderzoek verricht wordt naar economische en organisatorische aspecten van de ontwikkelingen – zoals concurrentie, invloed van pr en commercialisering – waarmee de journalistiek vandaag geconfronteerd wordt.

Uit de resultaten voor de hoofdcategorie 'Inhoudelijke klemtonen' leerden we ook dat *Journalism Studies* opvallend meer artikels bevat waarin men een historisch perspectief hanteert dan *Journalism* en *Journalism Practice*. Verder kunnen we nog opmerken dat in die artikels waarin men het onderzochte publiek specificeerde het ging over jongeren en mediagebruik. In vergelijking met mediacontext stelden we ten slotte vast dat deontologie, effecten en mediagebruik en journalistieke vorming minder worden bestudeerd, hoewel dit essentiële elementen van de journalistiek uitmaken.

Mediaplatformen

Op de vraag 'Welke mediaplatformen komen aan bod in *journalism studies*?' kunnen we antwoorden dat voornamelijk de traditionele media zoals de krant, het tijdschrift, de radio en de televisie onderzocht worden. Daarbinnen krijgen ook de oudste journalistieke vormen, namelijk de print media, de meeste aandacht. De resultaten toonden wel aan dat onderzoek naar nieuwe media opkomt, maar vergeleken met studies over *mainstream* elitemedia blijft dit eerder beperkt.

Bovendien stelden we vast dat voornamelijk de websites van kranten onderzocht worden. Nieuwe nieuwsfora en sociale media zoals *Facebook*, *Twitter*, *Youtube* en *Skype* worden zo goed als niet bestudeerd. Nochtans stellen we vast dat zulke nieuwe media vandaag in snel tempo aan belang winnen als nieuwsbron, platform voor publiek

debat, uitlaatklep voor slachtoffers en getuigen van nieuwsevenementen, en praktisch middel voor nieuwsproductie. *Blogs* en interactieve nieuwsproductie (*UGC*) krijgen geleidelijk aan meer aandacht, maar net zoals *citizen journalism*, kleinere nieuwsorganisaties, lokale of regionale en alternatieve journalistiek krijgen deze media en journalistieke vormen weinig aandacht vergeleken met de rest van het corpus.

Onderzoeksmethoden en -types

Uit de resultaten voor het thema onderzoeksmethoden en -types konden we afleiden dat de *case study* en het interview de dominante methoden zijn. Verder konden we opmerken dat er betrekkelijk weinig 'logische' methoden voor *media studies*, zoals etnografisch veldonderzoek of observatie, gebruikt worden. We stelden wel vast dat *journalism studies* een vrij gevarieerd gebruik van methoden kent. Bepaalde onderzoeksmethoden werden ook opmerkelijk vaak gecombineerd, zoals de inhoudsanalyse en het interview bijvoorbeeld.

Algemeen duiden de resultaten er ten slotte op dat we nog niet kunnen spreken over een ware *global-comparative turn* binnen *journalism studies*. In de eerste plaats worden alle ontwikkelingen die de beweging van globalisering in de hand werken, nog niet uitvoerig onderzocht. Ten tweede toont ook de aanhoudende inhoudelijke Angelsaksische dominantie aan dat men binnen *journalism studies* niet hoofdzakelijk vanuit een internationaal, veelzijdig perspectief het onderzoeksobject, de journalistiek, bestudeert.

6.2 Kritische beschouwing van de onderzoeksmethode

In de bovenstaande paragraaf werden de voornaamste bevindingen van het onderzoek gepresenteerd. In deze paragraaf staan we even kritisch stil bij de gebruikte onderzoeksmethode.

Voor dit onderzoek baseerden we ons op de *abstracts* van artikels en dus niet op lectuur van integrale artikels. Aangezien de *abstracts* niet altijd even helder weergaven welke onderwerpen, onderzoeksvragen en onderzoeksmethoden er in de artikels besproken werden, is het mogelijk dat onze analyse enkele misvattingen bevat.

Daarbij komt dat het om Engelstalige literatuur ging wat het doornemen van de *abstracts* soms bemoeilijkte, aangezien het Engels niet onze moedertaal is. Door onze beperkte kennis van het onderzoeksveld en de relatief korte onderzoeksperiode is het mogelijk dat we andere nuances legden binnen het onderzoek dan een ervaren journalistieke onderzoeker bijvoorbeeld. Onze geringe ervaring met het onderzoeksveld maakte het echter ook mogelijk vanuit een zo open mogelijke geest te werk te gaan.

Toch merkten we tijdens de codering van het corpus dat we af en toe bleven steken in een menselijk etnocentrisch denken. In die zin was de inductieve *bottom-up* methode die we hanteerden niet altijd even vanzelfsprekend. Daarbij komt dat de afbakening van sommige categorieën minder strikt is, doordat verschillende aspecten (bijvoorbeeld nieuwsframing en nieuwsselectie) nauw met elkaar verbonden zijn. Bij de toekenning van

de codes beperkten we ons zo veel mogelijk tot de hoofdcategorieën die we in de *abstracts* onderscheidde. Het is dus onoverkomelijk dat het onderzoek aan interpretatie onderhevig is.

6.3 Suggesties voor verder onderzoek

In deze paragraaf volgen nog enkele suggesties voor verder onderzoek en de vervollediging van het onderzoeksveld *journalism studies*.

Een eerste suggestie is om het onderzoek uit te breiden door de tijdspanne en het corpus nog te verbreden. Dit kan door een vierde vaktijdschrift zoals *Journalism and Mass Communication Quarterly* (1924) toe te voegen en zich niet te beperken tot de lectuur van *abstracts*, maar de volledige artikels in detail door te nemen. In tweede instantie kan het een meerwaarde zijn om het onderzoek met meer dan twee onderzoekers uit te voeren. Dit kan de validiteit van het onderzoek enkel ten goede komen, doordat het synthetisch-analytisch vermogen van verschillende personen wordt geraadpleegd. Eventueel kan dit onderzoek ook uitgevoerd worden in combinatie met een survey die peilt naar de perceptie en meningen van de journalistieke onderzoekers zelf.

Voor het onderzoek binnen *journalism studies* kunnen we aanraden om meer aan vergelijkend en internationaal onderzoek te doen. Er kan ook meer aandacht besteed worden aan de journalist en zijn vorming. Daarnaast is het van belang zo veel mogelijk aspecten van de journalistiek te analyseren. Detailonderzoek en studies naar alternatieve soorten journalistiek, populaire media-inhoud en lokale, cultuurgebonden journalistiek zijn een must. Ten slotte suggereren we dat bijvoorbeeld de relatie tussen de journalist en zijn publiek of product meer onderzocht zou kunnen worden.

BIBLIOGRAFIE

Boeken

- Baarda, D.B., & de Goede, M.P.M. (2006). *Basisboek Methoden en Technieken: Handleiding voor het opzetten van kwantitatief onderzoek*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Barnhurst, K.G., & Nerone, J. (2009). Journalism History. In K. Wahl-Jorgensen, & T. Hantizsch (Eds.), *The Handbook of Journalism Studies* (pp. 17-28). New York: Routledge.
- Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: Denken en doen*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Bruns, Alex (2010), News Producers in a pro-Am Mediasphere: Why Citizen Journalism Matters. In Graham Meikle and Guy Redden (Eds.), *News Online: Transformations and Continuities*. London: Palgrave Macmillan. [online raadpeegbaar op:] <http://snurb.info/files/2010/News%20Producers%20in%20a%20Pro-Am%20Mediasphere.pdf>, [30/07/2012].
- Deuze, M. (2008). Journalism Education in an Era of Globalization. In M. Löffelholz, & D. Weaver (Eds.), *Global Journalism Research: Theories, Methods, Findings, Future* (pp. 267-281). Malden: Blackwell Publishing Ltd.
- Hartley, J. (2008). Journalism as a Human Right: The Cultural Approach to Journalism. In M. Löffelholz, & D. Weaver (Eds.), *Global Journalism Research: Theories, Methods, Findings, Future* (pp. 39-51). Malden: Blackwell Publishing Ltd.
- Heinonen, A., & Luostarinen, H. (2008). Reconsidering "Journalism" for Journalism Research. In M. Löffelholz, & D. Weaver (Eds.), *Global Journalism Research: Theories, Methods, Findings, Future* (pp. 227-239). Malden: Blackwell Publishing Ltd.
- Josephi, B. (2009). Journalism Education. In K. Wahl-Jorgensen, & T. Hantizsch (Eds.), *The Handbook of Journalism Studies* (pp. 42-56). New York: Routledge.
- Wahl-Jorgensen, K., & Hantizsch, T. (2009). Introduction: On Why and How We Should Do Journalism Studies. In K. Wahl-Jorgensen, & T. Hantizsch (Eds.), *The Handbook of Journalism Studies* (pp. 3-16). New York: Routledge.
- Wahl-Jorgensen, K. (2010). News production, ethnography, and power. In S. E. Bird (Ed.), *The Anthropology of News and Journalism: Global perspectives* (pp. 21-34). Bloomington: Indiana University Press.

- Weaver, D., & Löffelholz, M. (2008a). Questioning National, Cultural, and Disciplinary Boundaries: A Call for Global Journalism Research. In M. Löffelholz, & D. Weaver (Eds.), *Global Journalism Research: Theories, Methods, Findings, Future* (pp. 3-12). Malden: Blackwell Publishing Ltd.
- Weaver, D., & Löffelholz, M. (2008b). Global Journalism Research: Summing Up and Looking Ahead. In M. Löffelholz, & D. Weaver (Eds.), *Global Journalism Research: Theories, Methods, Findings, Future* (pp. 285-294). Malden: Blackwell Publishing Ltd.
- Zelizer, B. (2004). *Taking Journalism Seriously: News and the Academy*. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc.
- Zelizer, B. (2008). Going beyond Disciplinary Boundaries in the Future of Journalism Research. In M. Löffelholz, & D. Weaver (Eds.), *Global Journalism Research: Theories, Methods, Findings, Future* (pp. 253-266). Malden: Blackwell Publishing Ltd.
- Zelizer, B. (2009). Journalism and the Academy. In K. Wahl-Jorgensen, & T. Hantizsch (Eds.), *The Handbook of Journalism Studies* (pp. 29-41). New York: Routledge.
- Zelizer, B., & Allan, S. (2010). *Keywords in News and Journalism Studies*. Maidenhead: Open university Press.

Artikels

- Brants, K., & Vasterman, P. (2010). Journalism studies in Nederland: een inventarisatie. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap* 38(3), 195-214.
- Cushion, S. (2008). Truly international? A content analysis of *Journalism: Theory, Practice and Criticism* and *Journalism Studies*. *Journalism Practice* 2(2), 280-293.
- Fry, K. G. (2008). News as Subject: What is it? Where is it? Whose is it? The case of the Virginia Tech massacre. *Journalism Studies* 9(4), 545-560.
- Juzwik, Mary M. (2006). Writing Into the 21st Century: An Overview of Research on Writing, 1999 to 2004. *Written Communication* 23(4), 451-476.
- Opgenhaffen, M., d'Haenens, L., & Corten, M. (2011). Journalistiek in Vlaanderen: afstemming tussen praktijk, opleiding en onderzoek. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap* 39(3), 65-89.
- Örnebring, H. (2009). *The Two Professionalisms of Journalism: Journalism and the changing context of work*. Working paper Reuters Institute for the Study of Journalism. Oxford: University of Oxford.

Websites

- *JS* website: <http://www.tandfonline.com/action/aboutThisJournal?show=aimsScope&journalCode=rjos20>, [19/07/2012].
- *JTPC* website: <http://www.uk.sagepub.com/journals/Journal200905>, [19/072012].
- *JP* website: <http://www.tandfonline.com/action/aboutThisJournal?show=aimsScope&journalCode=rjop20>, [19/07/2012].
- Thomson Reuters Endnote, <http://www.endnote.com/eninfo.asp>, [19/07/2012].
- SCRC, <http://www.dedoose.com/>, [19/07/2012].
- IBM SPSS Statistics, www.ibm.com/be/nl, [01/08/2012].

BIJLAGEN

Bijlage I: tabellen

Tabel 7
Codeboom na open codering

Depth 0	Depth 1	Depth 2	Depth 3	Depth 4
Journalistieke productie	Media	Print media	Newspapers	Student newspaper
			Magazines	Tabloid
		Elite	The New York Times	
			The Guardian	
			The Observer	
			Le Monde	
			CNN	
			BBC	
			The Washington Post	
			The Times	
			The Independent	
			Chicago Tribune	

The New York Herald

NBC

ABC

Daily Telegraph

Los Angeles Times

The New York Sun

SkyNews

Time Inc.

El Mundo

El Pais

Mail

Express

Telegraph

The Sun

Reuters

the Financial times

ITV NEWS

San Francisco Chronicle

Toronto Star

Aftonbladet

Irish Indepent

Fox News

The Daily Mirror

USA Today

Dagbladet
Al Jazeera
Channel news 4
De Telegraaf
BNP

mass-media
Traditional media
Mainstream

Broadcast
Television
Radio

Transnational media
Mobile media
Multimedia groups
Visual media
Alternative media
Web media

Sources
Historical references
Online research

Journalism education
Political economy

Gatekeeping

News selection process

Agenda setting

Soorten journalistiek, genres

Travel journalism

Peace journalism

War journalism

Sport journalism

Photojournalism

Citizen journalism

Local journalism

User generated content,
participatory newswork,
crowdsourced journalism

Music journalism

Science journalism

Financial and business news

Documentary

Leaks

Advertising

Partisan journalism

Gossip, celebrity press

Online journalism

Popular journalism

Trade press
Comedy
Art journalism
Utopian journalism
Mobi journalism
Court reporting
Crisis journalism
Hard journalism
Interview
Feature journalism
Opinion pages
Women journalism
Investigative journalism
Freelance journalism
Political journalism
Transnational journalism
Foreign news
Soft news
Breaking news
Reality show
National press
Health reporting
Plurilingual Bilingual journalism
Sensitive reporting
Tabloid journalism

		High school journalism		
		Religion journalism		
	Journalistic profession			
	Ethics	Norms		
		Values		
	News framing			
	News coverage			
	Role, status			
	Journalistic practice	Digital technology		
	Media convergence, convergence journalism			
Inhoud	Landen	United States		
		Canada		
		Nicaragua		
		Uruguay		
		Mexico		
		Europe	Eastern Europe, post-communist	

Scandinavia

Norway

Denmark

Finland

Sweden

South Africa

China

Greece

Turkey

Belgium

France

Japan

Republic of Ireland

Northern Ireland

Russia

India

Pakistan

Spain

The Netherlands

Germany

Uzbekistan

South Korea

Australia

Israël

Ukrain
Romania
Brazil
Uganda
New Zealand
Portugal
Poland
Indonesia
Estonia
Singapore
Zimbabwe
Vietnam
Iraq
The Western world
Liberia
Chile
Iraq
Slovenia
Egypt
Lebanon
Syria
Italy
Arab world
Argentina
Switzerland

United Arab Emirates

UK

Slovakia

Czech Republic

Hungaria

North America

Latin America

Taiwan

Austria

Cyprus

South Asia

Namibia

Serbia

Afghanistan

Kenya

Ireland

Ethiopian

Malaysia

Sri Lanka

History

Immigration

Disaster

Second World War

11/sep

Hurricane Katrina

Kosovo War

Israël-Palestina

Osama Bin Laden

Gulf war II

Saddam Hussein

Anna Lindh murder

Iraq war

Mohammed Cartoons

Darfur conflict

Second Lebanon War

Religion

Islam

Foreign correspondents

Public opinion and citizenship

Characteristics of the journalist

Grief and mourning

Gender

Environment

Press freedom

Ideology

Technology

Ethnicity

Journalism criticism

	Sociology
	Public sphere
	Politics
	Violence
	Theory
Activism journalism	
Post-Cold-War period	
Twijfelgeval	
Public relations	
Onderzoeksmethoden	Kwalitatief onderzoek
	Beschrijvend onderzoek
	Survey
	Textual analysis
	Content analysis
	Case study
	Triangulatie, mixed-method
	Comparative study
	Ideological analysis
	(Critical) Discourse Analysis
	Experiment
	Empirical research
	Ethnography
	Rhetorical analysis
	Exploratory research
	Narrative analysis

Kwantitatief onderzoek

Systematic analysis

(Archival research)

Frame analysis

Participation

Generic analysis

Interviews

Focus groups

Cross-national, cross-cultural

user-based analysis

Delphi study

semiotic analysis

Observation

Participant observation

Newsroom observation

Glocalization

Mediacontext

Globalism, international news,

globalization

News Quality

Effecten & Mediagebruik

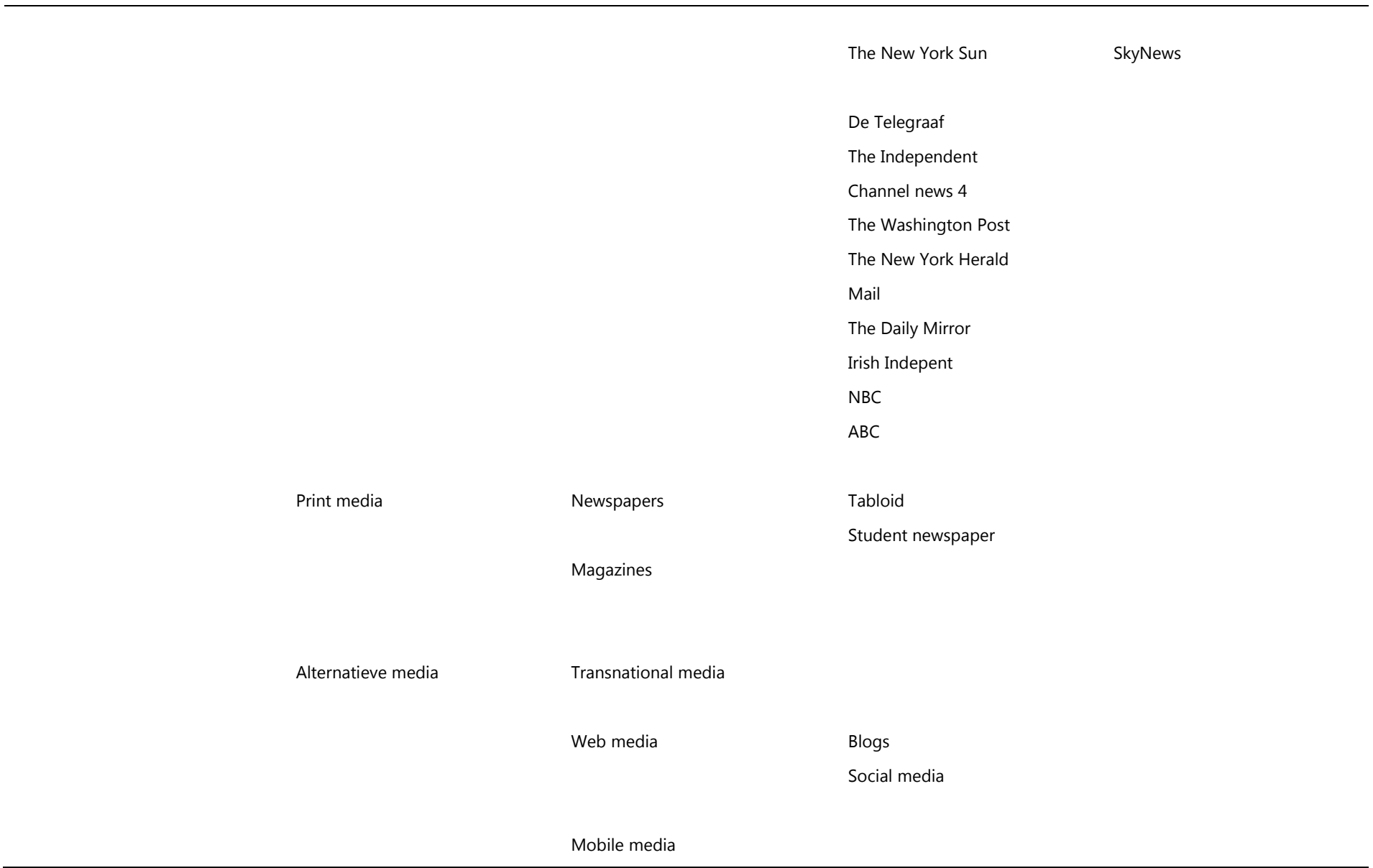
Journalist

Audience

Tabel 8
Codeboom na axiale codering

Depth 0	Depth 1	Depth 2	Depth 3	Depth 4
Jaargangen	2000			
	2001			
	2002			
	2003			
	2004			
	2005			
	2006			
	2007			
	2008			
	2009			
	2010			
	2011			
2012				
Mediaplatformen	Mass-media			
	Broadcast	Television		
		Radio		
	Traditional media			
	Mainstream	Elite	Express	
			El Pais	

Aftonbladet
USA Today
Time Inc.
The Times
BNP
Los Angeles Times
CNN
Toronto Star
The New York Times
Dagbladet
The Guardian
Fox News
Le Monde
San Francisco Chronicle
Al Jazeera
Daily Telegraph
Chicago Tribune
BBC
The Sun
The Observer
El Mundo
the Financial times
ITV NEWS
Telegraph
Reuters

Visual media

Onderzoeksmethoden

Participation

Triangulatie, mixed-method

Textual analysis

Beschrijvend onderzoek

(Archival research)

Rhetorical analysis

Narrative analysis

Delphi study

Empirical research

Kwalitatief onderzoek

Generic analysis

Ideological analysis

Experiment

Survey

Ethnography

Comparative study

semiotic analysis

Content analysis

Observation

Participant observation

Newsroom observation

Interviews

Focus groups

	user-based analysis		
	Systematic analysis		
	Language analysis		
	Exploratory research		
	Frame analysis		
	Case study		
	Cross-national, cross-cultural		
	(Critical) Discourse Analysis		
	Kwantitatief onderzoek		
	Sociological analysis		
Tijdschrift	Journalism Practice		
	Journalism: Theory, Practice and Criticism		
	Journalism Studies		
Inhoudelijke klemtonen	Journalistieke productie	News coverage	
		Soorten journalistiek, genres	Mobi journalism
			Advertising
			Soft news
			Trade press
			Online journalism
			Plurilingual Bilingual journalism
			Gossip, celebrity press
			Peace journalism
			Court reporting
			Tabloid journalism

Interview

Partisan journalism

Citizen journalism

Lokale journalistiek

User generated content,
participatory newswork,
crowdsourced journalism

Leaks

Hard journalism

Health reporting

Investigative journalism

Reality show

Feature journalism

Alternatieve journalistiek

Kunstjournalistiek

Breaking news

Komedie

Crisisjournalistiek

Activismejournalistiek

Documentaire

Financiële en

businessjournalistiek

Buitenlands nieuws

Freelance journalistiek

Muziekjournalistiek
Nationale pers
Opinie, kritische journalistiek
Fotojournalistiek
Politieke journalistiek
Populaire journalistiek
Religieuze journalistiek
Wetenschappelijke journalistiek
Sportjournalistiek
Transnationale journalistiek
Reisjournalistiek
Utopische journalistiek
Oorlogsjournalistiek
Women journalistiek

Nieuwsselectie
Nieuwsframing
Journalistiek beroep

Journalistieke praktijk

Rol, status

Journalistieke vorming

Ethiek

Norms
Waarden

Nieuwskwaliteit

Persvrijheid

Nieuwsbronnen

Nieuwstaal

Inhoud

Etniciteit

Gender

Landen

Afrika

Liberia

Sri Lanka

Zimbabwe

Ethiopië

Kenia

Namibië

Zuid-Afrika

Oeganda

Azië

Japan

China

Vietnam

Singapore

Pakistan

Afghanistan

Taiwan

Israël
Indië
Indonesië
Maleisië
Zuid-Azië
Zuid-Korea
Oezbekistan

Zuid-Amerika

Uruguay
Mexico
Argentinië
Brazilië
Chili

Arabische wereld

Egypte
Irak
Libanon
Syrië
Verenigde Arabische Emiraten

Europa

Cyprus
Finland
Portugal
Oost-Europa
Denemarken

Zwitserland
Noorwegen
België
Zweden
Tjeschië
Estland
Frankrijk
Duitsland
Griekenland
Scandinavië
Hongarije
Ierland
Italië
Rusland
Polen
Servië
Slovakije
Turkije
Spanje
Slovenië
Zwitserland
Oekraïne
Nederland
Roemenië
Verenigd Koninkrijk

	Noord-Amerika	Canada Verenigde Staten
	Latijns-Amerika	Nicaragua
	Nieuw-Zeeland	
	Australië	
Violence	De Westerse wereld Ramp	Hurricane Katrina 11/sep
	Oorlog en conflict	Second World War Iraq war Israël-Palestina
Public sphere Geschiedenis		
Politiek	Verkiezingen	
Religie	Islam	

Theorie
Buitenlandse verslaggeving

Effecten & mediagebruik Publiek

Mediacontext

- Politieke context
- Organisatorische context
- Digitale context
- Economische context
- Culturele context
- Globalisering

Tabel 9***Codeboom na selectieve codering***

Depth 0	Depth 1	Depth 2	Depth 3	Depth 4
Jaargangen	2000			
	2001			
	2002			
	2003			
	2004			
	2005			
	2006			
	2007			
	2008			
	2009			
	2010			
Mediaplatformen	Nieuwe media	Web media	Blogs	
		Mobiele media		
	Mainstream media	Elite media		El Pais
				USA Today
				The Times
				Los Angeles Times
				CNN
				The New York Times
				Dagbladet

The Guardian
Fox News
Le Monde
Daily Telegraph
BBC
The Sun
El Mundo
ITV NEWS
Telegraph
The Independent
The Washington Post
SkyNews
The New York Herald
Mail
NBC
ABC
De Financiële Tijd

Print media

Krant
Tijdschrift

Broadcast media

Radio
Televisie

Visuele media

Tijdschrift	Journalism Practice	
	Journalism: Theory, Practice and Criticism	
	Journalism Studies	
Onderzoeksmethoden & -types	Textual analysis	
	Rhetorical analysis	
	Focus groups	
	Narrative analysis	
	Delphi study	
	Ideological analysis	
	Experiment	
	Survey	
	Comparative study	
	Content analysis	
	Observation	Participant observation
		Newsroom observation
	Interviews	
	Language analysis	
	Frame analysis	
	Case study	
	Cross-national, cross-cultural	
	(Critical) Discourse Analysis	
	Sociological analysis	

Ethnography
Explorative research
Qualitative research
Quantitative research
Semiotic analysis
Mixed method

Inhoudelijke klemtonen

Landen

Afrika

Liberia
Sri Lanka
Zimbabwe
Ethiopië
Kenia
Namibië
Zuid-Afrika
Oeganda

Azië

Japan
China
Vietnam
Singapore
Pakistan
Afghanistan
Taiwan
Israël
Indië

Indonesië
Maleisië
Zuid-Azië
Zuid-Korea
Oezbekistan

Zuid-Amerika

Mexico
Argentinië
Brazilië
Chili

Arabische wereld

Egypte
Irak
Libanon
Syrië
Verenigde Arabische Emiraten

Europa

Cyprus
Finland
Portugal
Oost-Europa
Denemarken
Zwitserland
Noorwegen

België
Zweden
Tjeschië
Estland
Frankrijk
Duitsland
Griekenland
Scandinavië
Hongarije
Ierland
Italië
Rusland
Polen
Servië
Slovakije
Turkije
Spanje
Slovenië
Zwitserland
Oekraïne
Nederland
Roemenië
Verenigd Koninkrijk

Noord-Amerika

Canada

Verenigde Staten

Latijns-Amerika

Nicaragua

Nieuw-Zeeland

Australië

De Westerse wereld

Effecten & mediagebruik

Public sphere

Publiek

UGC & participatie

Mediacontext

Politieke context

Organisatorische context

Digitale context

Culturele context

Economische context

Globalisering

&

internationalisering

Journalistieke praktijk

News coverage

Nieuwsselectie

Nieuwsframing

Journalistiek beroep

Nieuwsbronnen

Journalistieke rol, status &
identiteit

Journalistieke vorming

Geschiedenis

Theorie

Media-inhoud

Etniciteit

Gender

Verkiezingen

Politiek

Islam

Religie

Ramp

Hurricane Katrina
11/sep

Geweld & criminaliteit

Oorlog en conflict

Second World War
Iraq war
Israël-Palestina

Sport

Wetenschap

Deontologie

Business & financiën

Ethiek

Waarden

Nieuwskwaliteit

Persvrijheid

Soorten en vormen journalistiek

Normen

Advertising

Tabloid journalism

Interview

Lokale journalistiek

Citizen journalism

Investigative journalism

Reality show

Feature journalism

Documentaire

Freelance journalistiek

Opinie, kritische journalistiek

Fotojournalistiek

Alternatieve journalistiek

Popular journalism

Activism journalism

Tabel 10

Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Landen' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011

	<i>Journalism Studies</i> (n = 320) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 214) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 94) % (n)
Landen			
Europa	3,4 (11)	5,1 (11)	4,3 (4)
Verenigd Koninkrijk	24,7 (79)	17,8 (38)	22,3 (21)
Duitsland	2,5 (8)	2,3 (5)	4,3 (4)
Spanje	2,2 (7)	2,8 (6)	3,2 (3)
Zweden	2,8 (9)	1 (2)	4,3 (4)
Frankrijk	2,8 (9)	1,9 (4)	-
Nederland	2,5 (8)	2,3 (5)	1,1 (1)
België	1,9 (6)	2,3 (5)	1,1 (1)
Finland	0,9 (3)	1,4 (3)	3,2 (3)
Noorwegen	1,3 (4)	0,4 (1)	4,3 (4)
Denemarken	0,6 (2)	1 (2)	4,3 (4)
Italië	0,3 (1)	1,9 (4)	-
Zwitserland	0,3 (1)	1 (2)	1,1 (1)
Scandinavië	0,6 (2)	1 (2)	-
Ierland	0,6 (2)	0,4 (1)	1,1 (1)
Griekenland	0,6 (2)	0,4 (1)	-
Rusland	0,9 (3)	-	-
Portugal	0,3 (1)	1 (2)	-
Roemenië	0,9 (3)	-	-
Slovenië	-	1 (2)	1,1 (1)
Oost-Europa	0,6 (2)	-	-
Estland	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Cyprus	0,3 (1)	-	-
Tsjechië	-	0,4 (1)	-

Hongarije	-	0,4 (1)	-
Polen	0,3 (1)	-	-
Servië	-	0,4 (1)	-
Slovakije	-	0,4 (1)	-
Turkije	0,3 (1)	-	-
Oekraïne	0,3 (1)	-	-
Noord-Amerika	-	0,4 (1)	-
Verenigde Staten	25,9 (83)	22,9 (49)	25,5 (24)
Canada	2,8 (9)	1,4 (3)	4,3 (4)
Azië	-	-	-
Israël	0,3 (1)	7,5 (16)	2,1 (2)
India	2,5 (8)	0,4 (1)	2,1 (2)
Japan	2,5 (8)	0,4 (1)	-
China	-	0,4 (1)	2,1 (2)
Indonesië	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Maleisië	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Singapore	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Taiwan	0,3 (1)	-	1,1 (1)
Vietnam	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Zuid-Korea	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Afganistan	-	0,4 (1)	-
Pakistan	-	0,4 (1)	-
Zuid-Azië	0,3 (1)	-	-
Afrika	-	-	-
Zuid-Afrika	2 (7)	1,4 (3)	1,1 (1)
Zimbabwe	0,6 (2)	1 (2)	-
Oeganda	-	1 (2)	-
Ethiopië	-	0,4 (1)	-
Kenia	-	0,4 (1)	-
Liberia	0,3 (1)	-	-

Namibië	0,3 (1)	-	-
Sri Lanka	-	-	1,1 (1)
Australië	1,9 (6)	4,7 (10)	4,3 (4)
Arabische Wereld	0,9 (3)	1 (2)	1,1 (1)
Verenigde Arabische Emiraten	0,6 (2)	0,4 (1)	-
Egypte	0,6 (2)	-	-
Irak	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Libanon	0,3 (1)	-	-
Syrië	0,3 (1)	-	-
Latijns-Amerika	-	0,4 (1)	-
Brazilië	0,3 (1)	2,3 (5)	-
Chili	0,6 (2)	-	-
Mexico	0,3 (1)	0,4 (1)	-
Argentinië	-	0,4 (1)	-
Nicaragua	0,3 (1)	-	-
Nieuw-Zeeland	1,3 (4)	1,4 (3)	-

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 11**Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Journalistieke praktijk' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011**

	<i>Journalism Studies</i> (n = 240) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 178) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 72) % (n)
Journalistieke praktijk			
News coverage	33,3 (80)	24,7 (44)	16,7 (12)
Journalistieke praktijk	12,1 (29)	24,2 (43)	26,4 (19)
Nieuwsframing	22,9 (55)	16,3 (29)	9,7 (7)
Journalistieke rol, status & identiteit	12,1 (29)	19,7 (35)	19,4 (14)
Nieuwsselectie	7,1 (17)	2,2 (4)	9,7 (7)
Nieuwsbronnen	8 (19)	7,3 (13)	11,1 (8)
Journalistiek beroep	4,6 (11)	5,6 (10)	7 (5)

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 12**Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Soorten en vormen journalistiek' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011**

	<i>Journalism Studies</i> (n = 72) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 51) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 31) % (n)
Soorten en vormen journalistiek			
Citizen journalism	6,9 (5)	11,8 (6)	9,7 (3)
Lokale journalistiek	31,9 (23)	17,6 (9)	22,6 (7)
Alternatieve journalistiek	19,4 (14)	21,6 (11)	12,9 (4)
Opinie, kritische journalistiek	8,3 (6)	9,8 (5)	9,7 (3)
Tabloid journalism	6,9 (5)	5,9 (3)	6,5 (2)
Fotojournalistiek	1,4 (1)	11,8 (6)	6,5 (2)
Advertising	8,3 (6)	2 (1)	-
Documentaire	2,8 (2)	5,9 (3)	3,2 (1)
Interview	2,8 (2)	3,9 (2)	6,5 (2)
Activism journalism	2,8 (2)	2 (1)	3,2 (1)
Feature journalism	1,4 (1)	2 (1)	6,5 (2)
Investigative journalism	2,8 (2)	-	6,5 (2)
Popular journalism	2,8 (2)	3,9 (2)	-
Freelance journalistiek	-	2 (1)	6,5 (2)
Reality show	1,4 (1)	-	-

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 13**Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Effecten en mediagebruik' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011**

	<i>Journalism Studies</i> (n = 44) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 49) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 25) % (n)
Effecten en mediagebruik			
Publiek	43,2 (19)	30,6 (15)	24 (6)
Effecten & mediagebruik	29,5 (13)	30,6 (15)	32 (8)
Public sphere	22,7 (10)	34,7 (17)	12 (3)
UCG & participatie	4,5 (2)	4,1 (2)	32 (8)

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 14**Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Deontologie' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011**

	<i>Journalism Studies</i> (n = 68) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 42) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 20) % (n)
Deontologie			
Waarden	47,1 (32)	52,4 (22)	50 (10)
Ethiek	14,7 (10)	19 (8)	15 (3)
Kwaliteit	17,6 (12)	9,5 (4)	20 (4)
Normen	11,8 (8)	11,9 (5)	15 (3)
Persvrijheid	8,8 (6)	7,1 (3)	-

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 15

Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Theorie' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011

	<i>Journalism Studies</i>	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i>	<i>Journalism Practice</i>
Theorie	27	23	5

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 16**Aantal toegekende codes voor de categorie 'Geschiedenis' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011**

	<i>Journalism Studies</i>	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i>	<i>Journalism Practice</i>
Geschiedenis	31	7	2

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 17

Aantal toegekende codes voor de categorie 'Journalistieke vorming' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011

	<i>Journalism Studies</i>	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i>	<i>Journalism Practice</i>
Journalistieke vorming	5	7	8

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 18**Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Inhoudelijke klemtonen' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011**

	<i>Journalism Studies</i> (n = 1070) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 747) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 320) % (n)
Inhoudelijke klemtonen			
Landen	30 (320)	28,6 (214)	29,4 (94)
Journalistieke praktijk	22,4 (240)	23,8 (178)	22,5 (72)
Media-inhoud	16,2 (173)	16,7 (125)	8,4 (27)
Mediacontext	8,4 (90)	6,8 (51)	11,3 (36)
Soorten en vormen journalistiek	6,7 (72)	6,8 (51)	9,7 (31)
Deontologie	6,4 (68)	5,6 (42)	6,3 (20)
Effecten & mediagebruik	4,1 (44)	6,6 (49)	7,8 (25)
Theorie	2,5 (27)	3,1 (23)	1,6 (5)
Geschiedenis	2,9 (31)	0,9 (7)	0,6 (2)
Journalistieke vorming	0,5 (5)	0,9 (7)	2,5 (8)

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 19

Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Mediaplatformen' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011

	<i>Journalism Studies</i> (n = 111) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 372) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 215) % (n)
Mediaplatformen			
Mainstream media	3,6 (4)	2,4 (9)	7,9 (17)
Elite media	32,4 (36)	33,9 (126)	25,6 (55)
Broadcast media	3,6 (4)	2,7 (10)	0,9 (2)
Radio	1,8 (2)	3,5 (13)	4,7 (10)
Televisie	5,4 (6)	14 (52)	8,4 (18)
Print media	2,7 (3)	4 (15)	5,1 (11)
Tijdschrift	-	3,5 (13)	2,3 (5)
Krant	26,1 (29)	21,5 (80)	24,7 (53)
Nieuwe media	-	-	-
Mobiele media	0,9 (1)	0,3 (1)	-
Web media	18,9 (21)	11,3 (42)	14 (30)
Blogs	1,8 (2)	0,5 (2)	3,3 (7)
Visuele media	2,7 (3)	2,4 (9)	3,3 (7)

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

Tabel 20

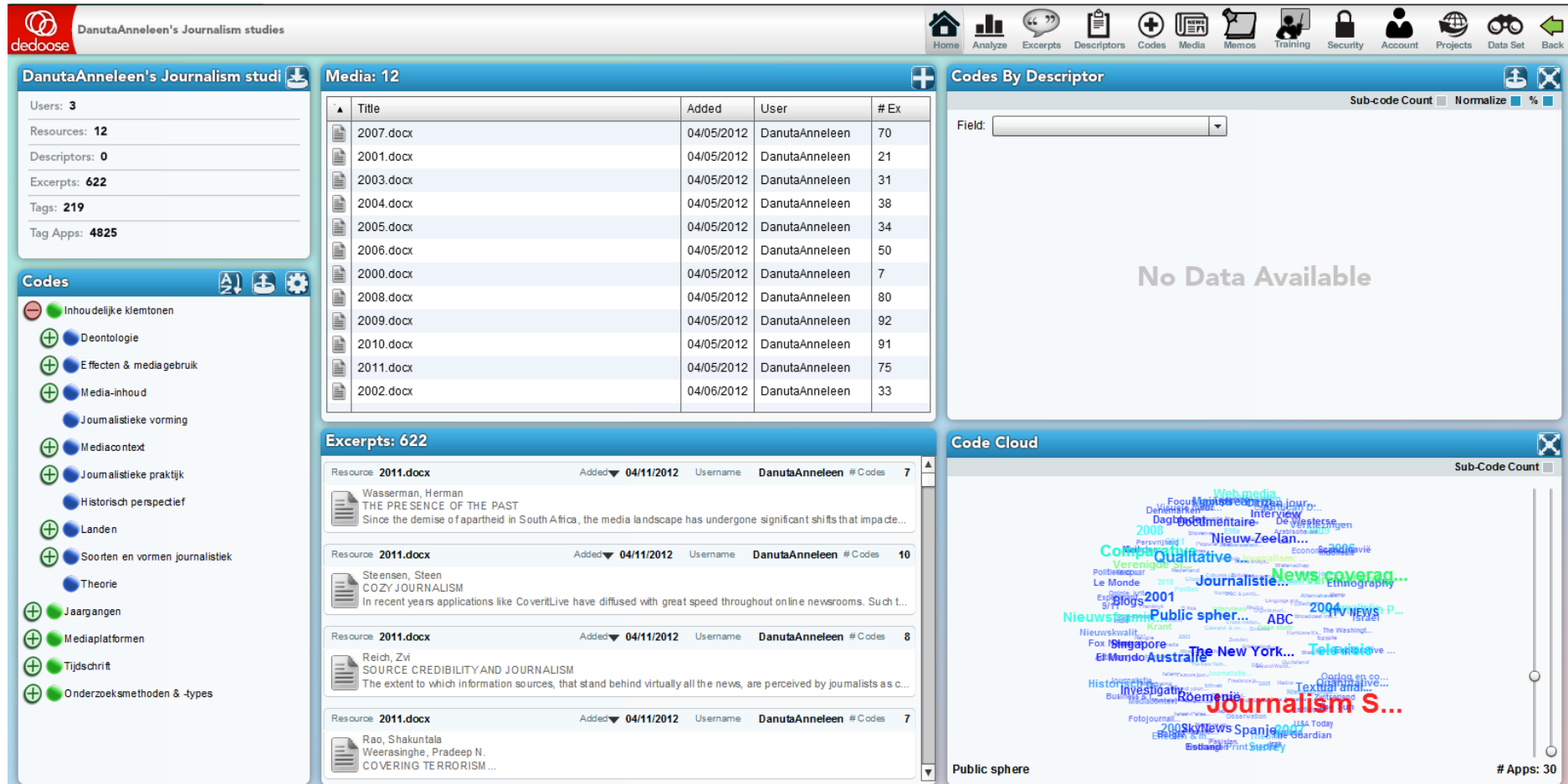
Percentage en aantal toegekende codes voor de categorie 'Onderzoeksmethoden en -types' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011

	<i>Journalism Studies</i> (n = 133) % (n)	<i>Journalism: Theory, Practice and Criticism</i> (n = 372) % (n)	<i>Journalism Practice</i> (n = 255) % (n)
Onderzoeksmethoden en -types			
Case study	15,8 (21)	19,9 (74)	16,9 (43)
Interview	23,3 (31)	15,1 (56)	18,8 (48)
Comparative study	9,8 (13)	14,8 (55)	11 (28)
Content analysis	6 (8)	12,6 (47)	8,6 (22)
Survey	11,3 (15)	5,1 (19)	10,2 (26)
Qualitative research	8,3 (11)	4,8 (18)	6,7 (17)
Discourse analysis	-	5,6 (21)	3,9 (10)
Observation	4,5 (6)	1,9 (7)	2,4 (6)
Newsroom observation	0,8 (1)	0,3 (1)	-
Participant observation	2,3 (3)	0,3 (1)	1,2 (3)
Textual analysis	1,5 (2)	4,8 (18)	3,1 (8)
Quantitative research	3 (4)	4 (15)	2,4 (6)
Cross-national, cross-cultural	3,8 (5)	2,4 (9)	3,1 (8)
Ethnography	3,8 (5)	1,6 (6)	2,7 (7)
Focus group	2,3 (3)	0,8 (3)	2,4 (6)
Mixed method	0,8 (1)	1,3 (5)	1,2 (3)
Explorative research	1,5 (2)	0,8 (3)	1,2 (3)
Experimental design	0,8 (1)	0,8 (3)	1,2 (3)
Frame analysis	-	0,8 (3)	1,2 (3)
Ideological analysis	-	1,1 (4)	-
Rhetorical analysis	-	0,5 (2)	0,4 (1)
Language analysis	-	0,3 (1)	0,4 (1)
Narrative analysis	-	-	0,8 (2)
Delphi study	-	0,3 (1)	-

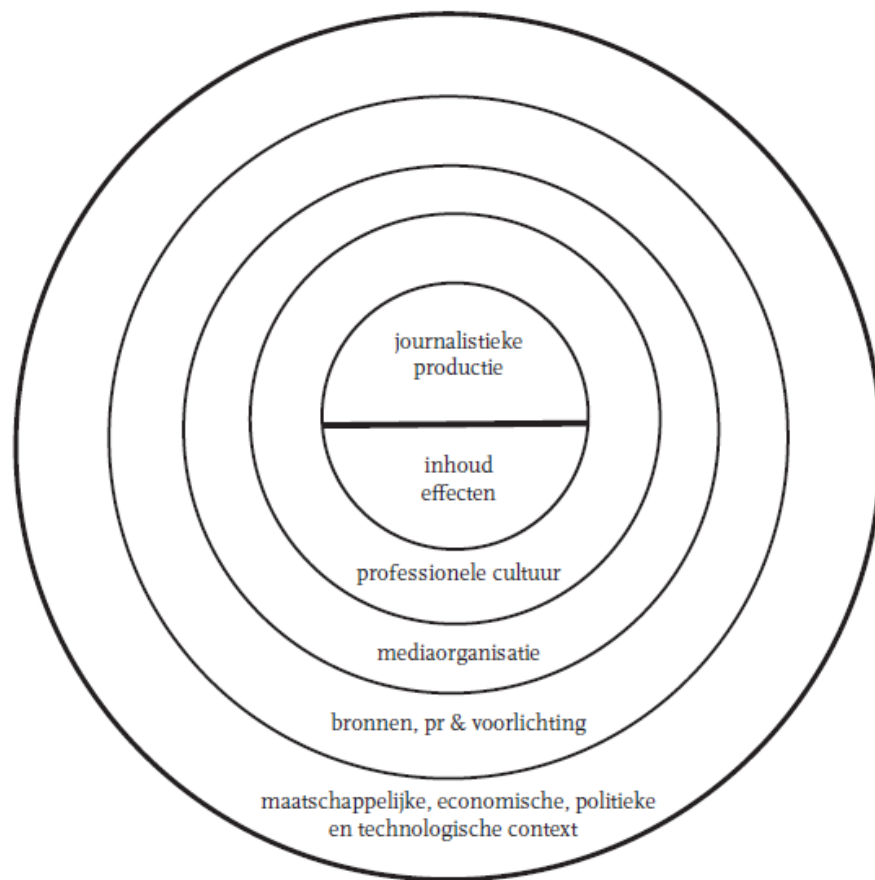
Semiotic analysis	-	-	0,4 (1)
Sociological analysis	0,8 (1)	-	-

Percentages werden afgerond en kunnen dus mogelijk niet tot 100% leiden.

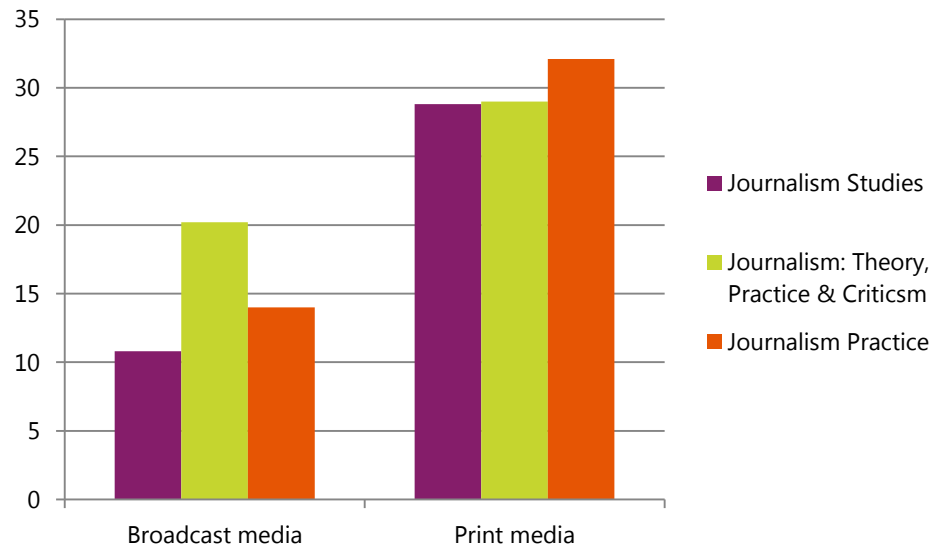
Bijlage 2: Figuren

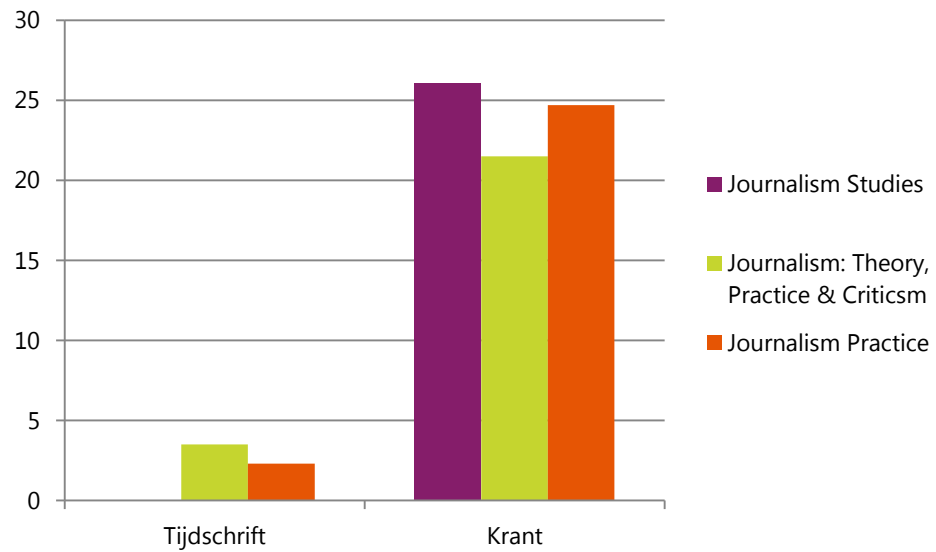
Figuur 6. Voorbeeld virtuele ruimte Dedoose.

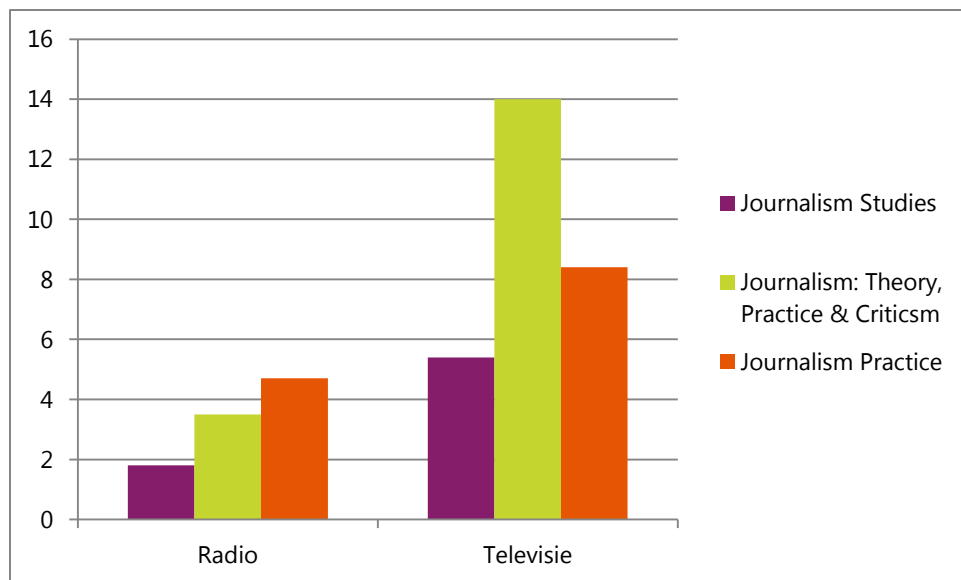
Figuur 7. De kern van journalism studies: *journalistieke productie, inhoud en gevolgen in bredere context* (Brants & Vasterman, 2010, p. 200).

Figuur 8. Procentuele vergelijking van 'Broadcast media' en 'Print media' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011.

Figuur 9. Procentuele vergelijking van 'Tijdschrift' en 'Krant' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011.

Figuur 10. Procentuele vergelijking van 'Radio' en 'Televisie' in JS, JTPC en JP van 2000 tot en met 2011.